Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

NAJER FOLKSBLAT פרייז 20 גראָשען

היינט 8 זייטען.

נייער פאָלקסבלאַט

Nr. 229/1524 | Łódź, Wtorek, 2 października 1928 r. | זעקסטער יאהרגאנג | לאדז, דינסטאג, יח תשרי תרפ"ט | Nr. 229/1524

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 24-71. | אדרעס פון רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: לאדז, פּיעטריקאָווער 21, טעל. 24-71

סיים=מאַרשאַלעק פערמיטעלט

ביים שאַפען א רעגירונגס=מעהרהייט אין סיים.

וואַרשאַ, 1 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) ביים סיים־מאַרשאַלעק דאַשינסקי איז פאָרגעקומען אַ זיצונג פון די פּרעזעסן פון די סיים־קלובען.

דער סיים־מאַרשאַלעק האָט אין זיין רעדע אַרויסגערוקט די פּונקטען: 1) מ'זאָל שאַפען אַ מעהרהייט פאַר די פּלענער און פּראָיעקטען פון דער איצטיגער רעגירונג פון פּאַל צו פּאַל; 2) בעת די ביודזשעט־קאָמיסיע וועט אַרבייטען זאָלען אויך פאָרקומען זיצונגען פון סיים, כּדי דער ביודזשעט זאָל וואָס שנעלער ערלעדיגט ווערען; 3) עס זאָל געמאַכט ווערען אַ סדר פון די רעפּוטאַטען־פאָרשלאַגען, וועלכע דאַרפען ערלעדיגט ווערען אויף דער נאָהענטסטער סעסיע פון סיים. ווייטער האָט דער מאַרשאַלעק אָנגעוויזען, אַז די צאָהל אינטערפּעלאַציעס איז צו גרויס און דער אופן פון אַריינטראָגען אינטערפּעלאַציעס זאָל געענדערט ווערען אויפ'ן ענגלישען אָדער דייטשען אופן, עס זאָלען אַריינגעטראָגען ווערען קורצע אָנפראַגען, אָדער די אָנפראַגען זאָלען פערשריבען ווערען אין אַ בוך.

עס האָט זיך ענטוויקעלט אַ דיסקוסיע, אין וועלכער עס האָט אַנטיילגענומען רעפּ. סלאַוועק און רעפּ. מאַרעק פון פּ.פּ.ס. דער לעצטער האָט אָנגעוויזען, אַז דער סיים־מאַרשאַלעק האָט זיין איניציאַטיווע אָנגעהויבען אָהן דער פערשטענדיגונג מיט פּ.פּ.ס. און די פּוילישע סאָציאַליסטישע פּאַרטיי טראָגט דערפאַר נישט קיין אַחריות. די פּ.פּ.ס. איז אָבער נישט געגען דער אַקציע פון סיים־מאַרשאַלעק ווען עס האַנדעלט זיך וועגען טעכנישע פערלייכטערונגען פון דער סיים־אַרבייט.

רעפּ. גרינבוים האָט פאָרגעלעגט, אַז די רעפּוטאַטען זאָלען שוין אַריינטראָגען זייערע פאָרשלאַגען, וועלכע דאַרפען בעטראַכט ווערען אויף דער נאָהענטסטער סעסיע, דער פאָרשלאַג איז אָנגענומען געוואָרען. די צווייטע בעראַטונג פון די פּרעזעסען פון די סיים־קלובען וועט פאָרקומען דעם 16־טען ה. ח.

ציהונג פון דער 17. מלוכה=לאָטעריע

5־טע קלאַס 22־טער טאָג.

10.000 זל. נומער 135445.

5.000 זל. נומער 27518.

3.000 זל. נומערן 36627 88106.

2.000 זל. נומערן 7803 31318 50245 58699 65021 74558 90866 90936 112501 133506.

1.000 זל. נומערן 372 4059 4969 5088 10437 10592 13830 13848 15871 48303 51200.

600 זל. נומערן 13367 13384 21871 27509 33537 34941 38640 45656 47206 52357 57152 60100 72126 84444 97192 106215 114063 122245 126909 127460 132880 136581 143090 152397.

די בעוואוסטע יודישע שאָקאָלאַדע=פאַבריק אין לאדז „ZŁOTY RAJ"

אינהאבער: ש. האַלפּערן.

ווינשט די נעהרטע קונדשאַפט — אַ גמר חתימה טובה און אַ זיס יאהר

פּעדקויפס־שטעלען: זשוסבאַדניאַ 50, צגעלניאַנאַ 26 און זאוואַדזקאַ 11.

אגודה=פראַקציע ביי דער לאדזער יודישער קהלה

היינט, דינסטאג, דעם צווייטען טאָג חוהמ"ס (דעם 2־טען אָקטאָבער ד. י.), 7 אַ זייגער אין אָוונט ארדענט איין די אגודה=פראַקציע ביי דער לאדזער יודישער קהלה

אין זאַל „קאַלאָסעאום", זאַכאָדניאַ 53

זאַל „קאַלאָסעאום" 53 זאַכאָדניאַ 53.

אַ גראַנדיעזע אינטערעסאַנטע בעריכטס=פערזאַמלונג -- מיט -- דיסקוסיעס

א.ד.ט. „5 חדשים טעטיגקייט פון דער אגודה=מעהרהייט אין דער יודישער קהלה".

דעם הויפּט רעפעראַט וועט האַלטען דער פערדינסטפולער פערוואַלטונגס פרעזעס ר' לייבל מינצבערג.

אַלע יודישע בירגער פון דער שטאָט לאָדז בכלל און די אגודה־חברים בפרט, ווערען געבעטען אַנטייל צו נעהמען אין דער פערזאַמלונג און צו בעקענען זיך מיט דעם רייכען טעטיגקייטס־בילאַנס פון אונזער נוצליכער און מיה־פולער אַרבייט אין דער לאָדזער קהלה לטובת די אינטערעסען פון יודישען כלל אין אונזער שטאָט.

איינגאַנג נור מיט איינלאַדונג. אַלע בירגערליכע פראַקציעס זענען בעזונדער ספּעציעל איינגעלאַדענט געוואָרען אַנטייל צונעהמען אין די דיסקוסיעס. איינגאַנג נור מיט איינלאַדונג.

אונזער מיטאַרבייטער און חבר

פּרץ קערש

דריקען מיר אויס דעם טיפסטען ביילייד צוליב'ן טויט פון זיין פאַטער

יוסף נ"ע

„נייער פאָלקסבלאַט".

דאַנקזאַגונג.

די אַלע, וועלכע האָבען אָפּגעגעבען דעם לעצטען כּבוד מיין ליבען מאַן, אונזער טייערען פאָטער

ג. ע.

מרדכי אלימלך גראָסמאַן

און בעזונדערס דער פערוואַלטונג פון מאַגאַזין־שניידער־מייסטער־פעראיין אל. 1. מאי און אויך די ה"ה מאיר צאַריצקי און יוסף טוכשערער דריקען אויס דעם אינניגסטען דאַנק.

די טיפטרויערנדע הינטערבליבענע. 1279

דעם טיפסטען ביילייד דריקען מיר אויס דער פאַמיליע גראָסמאַן צוליב'ן טויט פון אונזער מייסטער

מרדכי אלימלך

די אַרבייטער: יוסף, הערשל, נחמן, אברהם.

האַנדוועקער=פעראיין

אגראַדאָווא 9.

צו אונזערע מיטגלידער — פריזיער־מייסטער!

צוליב'ן פעראַט פון פריזיער פעראיין פאַלוזדניאָווא 4, רופען מיר אייך צו קומען היינט, 8.30 אין אָוונט אויף

אַ וויכטיגע פערזאַמלונג

קיינער טאָר נישט פעהלען.

אַכטונג, מענער־מאַגאַזין־שניידער! היינט 8 אין אָוונט — אַ וויכטיגע פערזאַמלונג.

די פערוואַלטונג.

לעכער מאַשינאָווא

ווערען אָנגענומען אויסצוניהען צו ביליגע פרייזען

ביי ג. נאָרדמאַן

29 צעגעלניאַנאַ 29

Koledze memu **Salkowi Birnbaumowi** z powodu zgonu Jego

B. P. OJCA

wyrażam szczere współczucie **Hela Szylisówna.**

הויפּט=ראַט פון פּ. פּ. ס.

געבליבען ביי זיין ביזאיצטיגער שטעלונג צו דער רעגירונג.

וואַרשאַ, 1 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעס־פּאָנדענט) נעכטען האָט זיך אונטערן פאָרזיץ פון רעפּ. זשולאַווסקי אָנגעהויבען די זיצונג פון הויפּט־ראַט פון פּ.פּ.ס. דער הויפּט־ראַט האָט געוואָלט צוו. אַנר. פאָרבערייטען פאָרשלאָגען צום פּאַרטיי־קאָנ־גרעס, וועלכער דאַרף פאָרקומען אין סאָסנאָוויץ דעם 2. 3. און 4. נאָוועמבער פון די לאָדזער האָבען זיך בעטייליגט פּרעזידענט זשעמענצקי, ד"ר וויעלינסקי און רעפּ. שטשערקאָווסקי, סע:אַטאָר דאַנילעוויטש.

דעם פּאָליטישען בעריכט פון צענטראַלען אויס־פיהרונגס־קאָמיטעט האָט אָפּגעגעבען רעפּ. באַר־ליצקי; אָרגאַניזאַציע — רעפּ. פּושאַק פון פּאַרלאַ־מענטאַרישען קלוב — רעפּ. מאַרעק. וועגען דער שטעלונג צום קאָמוניזם האָט געהאַלטען אַ רעפעראַט רעפּ. טשאַפּינסקי, באַרליצקי האָט געהאַלטען אַנ'־אויספיהרליכען רעפעראַט וועגן דער ווירטשאַפטלי־כער און פּאָליטישער לאַגע אין לאַנד און האָט אויס־געפיהרט, אַז פּ.פּ.ס. קען נישט ענדערען איהר אָפּאָ־זיציאָנעלע שטעלונג צו דער איצטיגער רעגירונגס־פאָרם. אין זיין רעזאָלוציע האָט ער פאָרגעשלאָגען צו בעשטעטיגען די בעשלוסען פון דעם הויפּט־ראַט פון 15 סעפּטעמבער. ס'האָט זיך ענטוויקעלט אַ הייסער וכּוח, אין וועלכען ס'האָבען זיך בעטייליגט כּמעט אַלע אַנוועזענדע. בעת די וכּוחים האָט זיך געלאָזט מערקען אַנ'איינהייטליכקייט אין דער בעציהונג צו דער איצטיגער רעגירונג און בנוגע די אינערליך פּאַרטיי־אישע בעציהונגען יאַוואָראָווסקי'ס גרופּע איז אונבע־דייטענד.

וואַרשאַ, 1. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָ־ראָספּאָנדענט) היינט האָבען זיך געענדיגט די בעראַטונגען פון הויפּט־ראַט פון פּ. פּ. ס. עס זענען אָנגענומען געוואָרען אַ גאַנצע רייהע רעזאָלוציעס צווי. אַנר.

1) דער הויפּט־ראַט פון פּ. פּ. ס. אַקצעפּטירט זיין ביז איצטיגע שטעלונג צו דער רעגירונג.

2) די ווירטשאַפטליכע פערהעלטנישען אין לאַנד פערערגערן זיך וואָס איז אַ פּועל יוצא פון דער אויטאָקראַטישער הערשאַפט פון דער רעגירונג, די ראָזיגע הערשאַפט נעהמט אָן וואָס ווייטער אַלץ שאַרפערע פאָרמען. 3) די רעגירונג רוקט זיך אַרויס ביסלעכוויז פון דער עפענטליכער קאָנטראָל, שטרעבט אָפּצושאַפען דאָס אַלגעמיינע וואַהל־רעכט און צו ענדערען די איצטיגע דעמאָקראַטישע קאָנסטיטוציע.

4) די ראָזיגע פּאָליטיק גיט מוט די פערשידענע רעאַקציאָנערע און קלעריקאַלע עלעמענטען.

5) די פּ. פּ. ס. איז פאַר איינהאַלטען די דע־מאָקראַטישע פאָרם פון דער מלוכה, איז געגען דער אויטאָקראַטישער רעגירונג און פאַר אַ פאָלקס־רעגירונג.

רעפּ. יאַוואָראָווסקי איז נישט אַרויסגעטרעטען געגען דעם פּאָליטישען טייל פון די רעזאָלוציעס, ער האָט נאָר אַרויסגעריקט אָן די רעזאָלוציעס, אַז די ווירטשאַפטליכע פערהעלטנישען דאַרפען ערלעדיגט ווערען אויף אַ מלוכה'שען אופן. יאַוואָראָווסקיס רע־זאָלוציע האָט בעקומען 5 שטימען.

רעפּ. זשולאַווסקי, וועלכער פיהרט אָן מיט'ן לינ־קען פליגעל אין פּ.פּ.ס. האָט ערקלערט, אַז ער איז צו־פרידען מיט דער טעטיגקייט פון מאַרשאַלעק דאַ־שינסקי.

דער קאָנגרעס פון פּ. פּ. ס. איז בעשטימט געוואָרען אויפ'ן 1־טען נאָוועמבער אין סאָסנאָוויץ.

קאָנגרעס פון דער לייבאָר־פּאַרטיי.

לאָנדאָן, 1 (אַטע) די יעהרליכע קאָנפע־רענץ פון דער ענגלישער אַרבייטער־פּאַרטיי איז היינט געעפענט געוואָרען אין בירמינהאַם, ביי אַלע אַריינגענג זענען געשטאַנען פּאָליציאַנטען און פּאַרטיי־פערטרעטער, כּדי צו בעשיצען דעם קאָנ־גרעס פון אַ קאָמוניסטישען איבערפאַל.

דער דעפּוטאַט לאַנדסבורי האָט געזאָגט אין זיין ערעפענונגס־רעדע, אַז די פּאַרטיי מוז האָבען 2 מיליאָן פונט אויף אַדורכצופיהרען די נאָהענסטע פּאַרלאַמענט־וואַהלען. דער רעדנער איז דאַן שאַרף אַרויסגעטרעטען געגען די קאָמוניסטען.

איינגעפאַלען אַ טונעל, פיל מענשליכע קרבנות.

סאַראַגאָסאַ, 1. (ספּ. טעל.) בעת'ן בויען פון דער באַהן ליניע צווישען סאַראַגאָסאַ און קאַ־מינעראַל איז איינגעפאַלען אַ טונעל. פון אונטער די חורבות האָט מען אַרויסגענומען 8 טויטע. פיל אַנדערע קרבנות זענען בעגראָבען אונטער די חורבות.

אויטאָ־קאַטאַסטראָפע מיט'ן פראַנצויזישען קאָלאָניאַל־מיניסטער.

פּאַריז, 1 (אַטע) מיט דעם קאָלאָניאַל מי־ניסטער פּעררייער איז נעכטען געשעהען אַנ'אויטאָ־קאַטאַסטראָפע, זיין אויטאָ האָט זיך צוזאַמענגע־שטויסען מיט אַנ'אַנדער אויטאָ, דער מיניסטער האָט צובראָכען אַ האַנד און בעקומען נאָך עטליכע ערנסטע וואונדען.

צוזאַמענפאָר פון אָרטאָדאָקסישע רבנים־פערבאַנד אין דייטשלאַנד.

פראַנקפורט. (י.ט.א.) דעם 22־טען אָקטאָ־בער ה. י. וועט דאָ געעפענט ווערען דער יעהר־ליכער צוזאַמענפאָהר פון אָרטאָדאָקסישען רבנים־פערבאַנד אין דייטשלאַנד. אויף דער טאָג־אָרדנונג פון צוזאַמענפאָהר וועלען שטעהן פאָלגענדע פראַ־גען: בעריכט פון דער עקזעקוטיווע, רעפעראַטען וועגען דער לאַגע פון דער דייטשער אָרטאָדאָקסיע", „דער שבת אין היינטיגען ווירטשאַפטס־לעבען", חתונות, גט'ן, גרים־אויפנאַהמע און זייערע פאָל־גען" אויסבילדונג פון שוחטים, רעליגיאָנס־געזעצ־ליכע געגענוואַרטס־פּראָבלעמען און וואַהלען צו דער עקזעקוטיווע.

נייע ערד־קניה פון לאָרד מעלטשעט אין א"י.

לאָנדאָן, 1 (י.ט.א. טעלעגראַפיש) לאָרד מעלטשעט (אַלפרעד מאָנד) האָט אָפּגעקויפט אַ שטח פון 30 טויזענד דונאַם ערד ביים חיפה'ער ברעג.

צוזאַמענשטויס צוו. קאָמוניסטען און היטלעראָווצעס אין בערלין.

בערלין, 1. (ספּ. טעל.) נעכטען נאָכמיטאָג איז פאַר'ן ספּאָרט־פּלאַץ געקומען צו אַ קאַמף אויף בראָוינינגען און מעסערס צווישען היטלעראָווצעס און קאָמוניסטען. עטליכע צעהנדליג פערואָן פון ביידע צדדים זענען פערוואונדעט געוואָרען.

אין האַמבורג און קיל שטרייקן 90000 אַרב.

האַמבורג, 1 (אַטע) דער פּראָקלאַמירטער שטרייק פון די בערג אַרבייטער האָט זיך אין האַמ־בורג זעהר גוט איינגעגעבען. מ'שטרייקט אין אַלע גרובען. די רוה איז ביז איצט נישט געשטערט געוואָרען.

אין שטרייק נעהמען אַנטייל 27.000 אַרביי־טער.

בערלין 1 (ספּ. טעל.) אין די שיף־דאָ־קען פון האַמבורג און קיל איז אויסגעבראָכען אַ שטרייק. אין האַמבורג שטרייקען 50,000 און אין קיל — 12,000 אַרבייטער.

—:0:—

יום=כּפּור אין מאָסקווע.

די שוהלען איבערפולט.—אַנטי=רעליגיעזע דעמאָנסטראַציעס פון די יעווסעקעס.

מאָסקווע. (י.ט.א.) יום כּפּור איז אין די מאָסקווער לערך 12 שוהלען נישט געווען גענוג פּלאַץ פאַר אַלע יודען, וואָס זענען געקומען דאַ־ווענען.

אַנ'אויסערגעוועהנליך ביילד האָט מיט זיך פאָרגעשטעלט די גרויסע כאָר שוהל. עס איז גע־קומען אַזאַ גרויסער עולם, אַז הונדערטער האָבען צו כּל־נדרי געמוזט שטעהען אויף די טרעפּ און אין גאַס ארום דער שוהל, נישט קענענדיג אַריינ־קומען אין שוהל אַריין. צווישען דעם עולם איז געווען אַ גרויסער צאָהל יונגעלייט.

דער „עמעס" ברענגט אַ רייה בעריכטען ווע־גען אַנטי־רעליגיעזע דעמאָנסטראַציעס, וואָס זענען פאָרגעקומען אין פערשידענע שטעטלעך פון ראַטען־פערבאַנד, אייניגע פון די בעריכטען בעקלאָגען זיך, אַז די יעווסעקעס האָבען זיך נישט אַרויס ע וויזען גענוג אַקטיוו אין דעם קאַמף געגען די יודישע יום־טובים. אייניגע בעריכטען גיבען אי־בער, אַז די יודישע קאָמוניסטען פון שטעטעל אַנשטאָט צו נעמען אַנטייל אין דער אַנטי־רעלי־גיעזער קאַמפּאַניע זענען גאָר אַליין געגאַנגען אין שוהל.

אין דער 7־קל. שולע
פון ש. זשעלאַנקאַ
68/70 ווסכאַדניאַ 68/70
(דורכגאַנג דורך פּעטריקאָווער 44/46)
ווערען אָנגענומען שילער פון 6 יאָהר אָן און ווערען פאָרגעברייט אין אַלע היגע מיטעל־שולען.
אַ ספּעציעל געוויכט ווערט געלייגט אויף די העב־רעאישע שפּראַך און אויף אַלע יודישע למודים. 898

אויף ראַטעס!!!
אויבער=העמדער
און נאַכט=העמדער
פון פּאַפּעלין, זעפיר און אַנדערע שטאָפען
צו בעקומען אין דער ערשטקלאַסיגער פּראַצאָוניע פון
J. WOROBIEJCZYK
41. KILINKSIEGO 41

LEKARZ DENTYSTA צאָהן=אַרצט
St. GELBERG
זאַכאָדניאַ 15, טעל. 08=31.
היילט גאַנץ פערנאַכלעסיגטע ציינער. אין מונד־קראַנקה. צאָהן־ציהונג אָהן שמערצען, היילט מיט ליכט־בעשטראַה־לונג, ספּעציעלער לאַבאָראַטאָריום פון קינסטליכע ציינער.
נעהמט אָן פון 9 פריה ביז 7 אָוונד.

וויכטיג פאַר גאַלאַנטעריע־סוחרים פון פּראָווינץ!
די ביליגסטע קוועלע פון
געטרעס
צום ווינטער־סעזאָן, אויך פּערש.וואַרימע שטובען־שיך
לאָדז, פּאָלודניאָווא 20,
ביי נעבר. ראַקמאַן. 808

ציוניסטישע אָרגאַניזאַציע אין לאָדז.
דאָנערשטאַג, דעם 4־טען טאָג חוה"מ סכּות (4/10), 8,30 אָוונד קומט פאָר אין לאָקאַל פון „הזמיר", אַל. קאָשטשושקי 21
די פייערליכע ערעפנונג
פון דער פאָלקס=אוניווערזיטעט
מיט פאָלגענדען פּראָגראַם: ה' מ. לימאַן — ערעפנונג; ד"ר מ. ברווידאַ — רעפעראַט אויף ד. ט.: „די יכולות פון דער יודישער וועלט־באַנשויאונג"; רעד. יוסף העפטמאַן — „קאַפּיטלעך פון דער ציוניסטישער געשיכטע".
איינטריטס־קאַרטען — אין ציוניסטישען ביוראָ (צענעלניאַנאַ 4).
דער פּלאַן פון די ערשטע פאָרלעזונגען אין די ווייטערדיגע אַנאָנסען.

פּעלץ = אויסאַרבייטונגען
פון אייגענע און אָנפּערטרויטע־וואַרע עמפּפעהלט צום ווינטער־סעזאָן די ערשט־קלאַסיגע קירזשנער=ווערקשטעל פון
מ. שאַליט, פּעטריקאָווער 33
צוגענגליכע פּרייזען און גוטע בעדינגונגען. 937

יודישע
פאָלקס=באַנק אין לאָדז
געז. מ. ב. ה.
(פריהער לייה= און שפּאַרקאַסע פאַר דער אַרבייטענדער אינטעליגענץ אין לאָדז.)
אין אייגענע טאַג: עפנען מיר אונזער באַנק אויף גלובנאַ גאַס 41.

אַ מביליגסטען און אויף די בעקוועמסטע בעדינגונגען!
קען מען קויפען אַלערליי
פּעלץ=וואַרעז
נאָר ביי דער לאַנג=יעהריגער פירמע
ל. ב. פּעפּער, 42 ווסכאַדנאַ 42.
בעמערקונג: די קירזשנער־ווערקשטעל אויפ'ן אָרט, די אַרבייט ווערט אויסגעפיהרט פּינקטליך און רעעל.

Dr. med. NIEWIAŻSKI
Sienkiewicza 34, tel. 59-40
ספּעציאַליסט פאַר סיפיליס, טריפּער און הויט־קראַנקהייטען. בעהאַנדלונג פון מענער־שוואַכע.
נעמט אָן פון 5—9 אָוונד זונטאָג און חגאות פון 11—1 מיטאָג

Dr. med. M. KERSZNER
קינדער=קראַנקהייטען
נעהמט־אָן אין דער לעטשניצע אויף בזשעזשינער 11
בעראַטונג 4 זל.
נעהמט־אָן אינדערהיים פון 2 ביז 3 נאָכמיטאָג אויף זשעלאַנאַ 16, טעל 96=51.

DR. med. DONCHIN
מאָניושקי 1
MONIUSZKI 1,
טעלעפאָן 9-97.
ספּעציאַל־אַרצט פאַר אויגענקראַנקהייטען
צוריקגעקעהרט קיין פּוילען.
נעמט אָן טעגליך פון 10-1 מיטאָג און פון 4-7 נ.מ.
זונטאָג פון 10 ביז 1 ביי טאָג.

Dr. med.
E.Szereszewska
CEGIELNIANA 66, telefon 65-45.
קינדער=קראַנקהייטען
נעמט אָן פון 12-1 און פון 4-6 נאָכמ. 888

אַכטונג, פּראָווינצער סוחרים פון מענער־קאָנפעקציע!
דערמיט מאַכען מיר בעקאַנט, אַז מיר בעזיצען אַ רייכען אויסוואַהל פון פערשידענע אַנציגער און פּאַלטענס פון די נייסטע פאַסאָנען!
אַלעס צו קאָנקורענץ־פּרייזען!
מיט אַכטונג
י. זאַרזשעווסקי און ח. ברייטשטיין
לאָדז, פּאָלודניאָווא 18 אין הויף
(רעכטס I איינגאַנג II שטאָק).

לאדז. „נייער פאלקסבלאט“ לאדז.
2 אקטאבער 1928 2 אקטאבער 1928

דאס צופאלען פון ענגלישען קאבינעט.

אויפ'ן קאפ פון סטענלי באלדווין, דעם ענגלי־שען פרעמיער, האבען זיך אי נרי לעצטע טעג א שוט געטון א גאנצע רייה אונערוואַרטעטע סיו־פריזען. נישט ווענ.ער ווי פיער מיניסטארען פון זיין קאבינעט האבען ערקלערט, אז זיי פערלאזען זייערע אמטע.

דער גענוגר־צושטאנד פון סער אויסטין טשעמבערלען האט זיך ארויסגעוויזען פאר מעהר ערנסט ווי מען האט עס געמיינט פריהער. ער האט געמוזט ארויספאהרען אין א לענגערען אורלויב אהן רער זיכערקייט, או נאכ'ן צוריקקומען פון דער רייזע וועט ער קענען צוריק פערנעהמען זיין אמט.

דער פלאט־מיניסטער בריגרשמען האט ער־קלערט, אז צוליב זיין געזונד־צושטאנד וועט ער נישט קענען אנטיילנעהמען אין דער נאהנסטער וואהל־קאמפאניע און וועט פערלאזען דעם קאבינעט.

ארטור סטיל מעיטלענד, דער לייטער פון ברי־טישען פאסט־מיניסטעריום האט אפגעגעבען אנ'עהנ־ליכע ערקלערונג.

לארד בירקענהייד, דער לייטער פון אינדיע־רעפארטאמענט וועקסעלט זיין אומרוהיגען און פער־אנטווארטליכען פאליטישען אמט אויף א מעהר רוהיגען און מעהר הכנסות'דיגען פאסטען אין אנ־אינדוסטריע־אונטערנעהמונג.

באלדווינס קאבינעט עקזיסטירט אונ'ם זעל־בען צוזאמענשטעל זייט 1924 י., ווען ער איז צו־זאמענגעשטעלט געווארען מיט'ן אויסנאהם פון לארד סעסיל, וועלכער האט דימיסיאנירט און לארד קיום, וועלכער איז געשטארבען. די מיניסטארען האבען זיך צוזאמענגעארבייט און באלדווין פלעגט מיט פער־גניגען קאנסטאטירען, אז זיין קאבינעט בילדעט אנ'איינהייטליכע, גליקליכע פאמיליע. און איצט מיט אמאל — אויסערן־מיניסטעריום, פלאט, אינדיען און פאסט — 4 מיניסטעריומס פערלירען זייערע פיהרען און דאס — ערב די נייע פארלאמענט־וואהלען.

די ידיעה וועגען טשעמבערלענס קראנקהייט האט מען אין ענגלאנד נישט גענומען ערנסט, אנדערע ווילי האט מען איהם נאך געוויזען א געווינטען און פרישען אויף דער קעניגליכער אויפנאהמע אין בירקענהייימער שלאס. זיין קראנקהייט האט זיך אנגע הויבען קורץ נאכדעם, איז דערפאר דורך פיל בע־טראכט געווארען אלס א דיפלאמאטישע. מ'האט גע הויפטעט, אז צוליב פיל סיבות וויל טשעמבערלען זיך נישט צוזאמענטרעפען איצט מיט קעלאג'ען, בריאן און שטרעזעמאנ'ען. שפעטער האט מען בעסט־געשטעלט, אז ביים פערלאזען ענגלאנד האט זיך טשעמבערלען פאטאגראפירט אין א בעוועגליכען פאטעל, איצט פיהלט ער זיך שוין בעסער... אבער ביי רע מאלעם איז דאס ווארשיינליכסטע, אז דאס פלוצליכע שוואך ווערען פונ'ם ענגלישען אויסערן־מי־ניסטער איז געווען א קאמבינאציע פון א ווירקליכער און דיפלאמאטישער קראנקהייט.

ביידער נעלעגענהייט פון טשעמבערלענס אפ־וועזענהייט האט די פרעסע געמאכט אנ'אפשאצ־צונג פון זיין פערזאן און מ'ראר ףפעסטשטעלען, אז זי איז אויסגעקומען פאר איהם גאנץ בכבודיג. ביי דער גאנצער נישט־ענטשידענקייט פון זיין כא־ראקטער, צוליב וואס ער דערפיהרט אלע ענינים „ביז א געוויסער שטופע“, איז ער א גרויסער רושענטעלמען אין זיין גראדליניקייט. איז אנערקענט געווארען דורך דער גאנצער וועלט. די גאנצע פרע־סע בעהויפטעט, אז ס'וועט נישט לייכט געלונגען צו געפינען פאר איהם א פערטרעטער און אז ס'קען אויסקומען, אז לארד באלפור וועט מוזען צייטווייליג איבערנעהמען די לייטונג פון דער אויסערן־פאליטיק.

ווענינער אונערווארטעט איז דאס אװעקגעהן פונ'ם פלאט־מיניסטער בריגרשמען. ער האט גע־שפילט א וויכטיגע ראל אין דער נעגפער ים־קאנ־פערענץ. ער איז געווען אנ'אנהענגער פון א גרויסער פלאט־פאליטיק, און מ'שרייבט איהם צו די שולד, וואס די קאנפערענץ איז נישט געלונגען. ענגלאנד שטרעבט איצט אל ץשטארקער צו דערגרייכען א ים־פערשטענדניש מיט די פעראייניגטע שטאטען — דאריף מען דערצו והאבען א נייע פערזאן בראש פונ'ם פלאט־מיניסטעריום.

גאנץ אפען האט ערקלערט די סיבות פון זיין אוועקגעהן לארד בירקענהייד: ס'איז פאר איהם ווייניג זיין געהאלט.

א בריטישער מיניסטער בעקומט ארום פינף טויזענד פונט שטערלינג א יאהר. דאס איז נישט ווייניג. נאר ווער ס'קען ענגלאנד, ווייסט פערשטעהן, אז א מענש, וואס האט נישט קיין גרויס איינען פערמעגען און ראר חוואווגען אין דער טייערסטער שטאדט פון דער וועלט, קען מיט אזא סומע נישט דורכקומען. לארד בירקענהייד האט דורכגעמאכט א גלענצענדען לעבענס־וועג. ער רעכענט זיך פאר איינעם פון די פעהיגסטע מלוכה־לייט, אויב אבער ער האט צו זעכציג יאהר זיך געזעהען געצוואונגען צו ענדערען זיין לעבענס־ארט, זענען צו דעם געווען וויכטיגע סיבות. אלס זיין פערטרעטער אלס פער־וואלטער פון אינדיען רופט מען אן פיל'ן. אבער אין דער רעגירונג וועט זיין־ארט פונקט ווי טשעמ־בערלענען קיינער נישט פערטרעטען. אויסער די נעשעפטען פון זיי זאמט, האט ער געהאט א שטאר־קען איינפלוס אויף פאלע מלוכה־ענינים אין א גאנ־צע רייה מלוכה־אקטען בנוגע אירלאנד, סאוויעט־רוסלאנד, דייטשלאנד, זענען געשעהען אונטער זיין דירעקטען איינפלוס.

באלדווין איז אזוי ארום געצוואונגען צו ענ־דערען דעם צוזאמענשטעל פון זיין קאבינעט. ער געהערט אבער צו די, וואס איילען זיך נישט, דער־צו איז ער איצט אויסגערוהט נאך זיין זומער־אורלויב.

ב. ר.

דאס אויפגעוואכטע „פינטעלע יוד“.

ימים נוראים אין דער הויפט־שטאט פון פראנקרייך.

קארעספאנדענץ פון פאריז צום „נ. פאלקסבלאט“

אין וואכענטעג פארגעסט מען אמאל, אז פא־ריז איז א גרויסער יודישער צענטר. די ריזינע וועלט־שטאדט מיט איהרע פיר מיליאן איינוואוינער פערשלינגט די פאר הונדערט טויזענד יודען פון אלע לענדער, וואס זענען צווייט און צושפרייט אי־בער אלע שטאדט־טיילען און וואס האבען א ספעציע לען „טאלענט“ זיך צוצופאסען צו אלע לעבענס־בע־דינגונגען און זיך פארצושטעלען פאר עכטע פראנ־צויזען. אויך אין א געוועהנליכען שבת בעמערקט מען זעהן ווענינ „יודישקייט“ אויף די פאריזער גאסען — אפילו אי ןיענע קווארטאלען, וואס פער־מאגען א געדיכטע יודישע בעפעלקערונג. דאס רוב און ווערקשטאטען זענען אלע אפען: קיין שום סימן פון שבת.

און דאך איז פאריז א גרויסע יודישע שטאט. ווער עס וויל זיך אין דעם איבערצייגען — זאל א שפאציר טון איבער די גאסען פון „פלעצעל“ פון בעלוויל, פון באסטיל אין די ערב ימים־נוראים טעג אדער ראש־השנה אליין. די גאנצע יודישקייט, וואס האט זיך אנגעזאמעלט ביי א פאריזער יודען פאר א גאנץ יאהר, קומט צום אויסדרוק און דעמאנסטרירט זיך בולט און טעמפעראמענטפול. ערשט אין אט די טעג בעמערקט מען, וויפיל יודען ס'פערמאגט פאריז און ווי געטריי זענען די אלע יודען צו זייער ראש־השנה, ווי טיף איינגע־ווארצעלט ס'איז ביי זיי די יודישע טראדיציע.

מיר איז אויסגעקומען היי־יאהר צו בעזוכען דעם יודישען בית־עולם פון פאריז: באזיע, דעם לעצטען זונטאג פאר ראש־השנה, וואס איז ביי די פאריזער יודען דער טראדיציאנעלער הזכרות־טאג. איינענטליך איז קיין „יודישער“ בית־עולם אין פאריז נישטא, דא איז מען מקבר יודען און „קריסטען“ אויף גלייכע יסודות“ אויף אלע פאריזער בית־עולם'ס און רער „פער לאשע“, למשל, האט נישט קיין קלענערע און נישט ווענינער חשוב'ע יודישע „בע־פעלקערונג“, ווי באזיע. אויב אויף באזיע ליגען וו. טיאמקין, ש. א. יושקעוויטש א. א. צעהלט פער לאשעז צווישען זיינע „איינוואוינער“ מ. ווינ אווערן, מ. לייזעראוויטש'ן א. א. אבער „באזיע“ איז דאך יודישליכער. די צאהלרייכע פאריזער יודישע „סאס־יעטעס“ האבען איינגעקויפט אויף „באזיע“ בע־דייטענדע ערד־שטחים פאר זייערע מיטגלידער, און יעדער ווייסט איצט, אז ער האט זיין „פלאץ“ אויפ'ן בית־עולם, וואס ווערט פון טאג צו טאג רייכער מיט יודישע מתים. דעריבער איז „באזיע“ געווארען דער נאטירליכער צענטער פאר טויזענדער מענשען, וואס ווילען מאכען א הזכרה פאר זייערע טויטע. עס איז גענוג צו זאגען, אז די פאריזער טראמוואי־געזעל־שאפט און די דירעקציע פון די פאריזער אויטאָ־בוסען, האבען דעם טאג ארויסגעשיקט צעהנדליגער ספעציעלע טראמוואיען און אויטאבוסען כדי איבער־צופיהרען אט דעם גאנצען עולם.

שוין פון 9 א זייגער אין דער פריה האבען זיך בעוויזען אויפ'ן בית־עולם צאהלרייכע בעזוכער.

נאכמיטאג אבער האבען זיך א גאס געטון ממש טויזענדער מענשען, עס זענען געקומען א גאנצע רייה „סאסיעטעס מיט זייערע פאהנען, טויזענדער מענ־שען האבען זיך ארויסגעשטעלט אין רעגולערע רייהען געבילדעט א פראצעסיע. בראש איז געגאנגען דער פערבאנד פון די יודישע וואלאנטיערען מיט זייערע בלוי־ווייסע יודישע און בלוי־ווייס־רויטע פראנצוי־זישע פאהנען. ביי די קברים האבען זיך אלע צוטיילט און דער בית־עולם איז באלד פערהילכט געווארען פון אל מלא רחמים'ס.

דאס איז געווען א מין הקדמה צו די ימים־נוראים אליין. די גאנצע וואך פאר ראש־השנה השנה איז דער יודישער פאריז געווען אויפגערודערט אין די יודישע קווארטאלען האט מען גערעדט נאר וועגען שוהל־חזנים, „שטעט“ א. אז. וו. דא יאהר איז דאס פראבלעם וועגען שוהלען געווען א סך קאמפליצירטער ווי אין די פריהערדיגע און מען האט שוין גערעדט וועגען שוהלען־קריזיס. היי־יאהר צוליב דעם, וואס די ימים־נוראים זענען אויסגעפאלען אין שבת און זונטאג, איז זעהר שווער געווען צו בעקומען א געהעריגען זאל. אלע שטענדיגע שוהלען, וואס האבען אייגענע וואוינונגען, זענען אנ'אויס־נאהם און קענען בשום אופן נישט אריינעהמען די גאנצע מאסע מתפללים. דאס רוב פון די מתפללים דאווענען אין צייטווייליגע, ספעציעל פאר די ימים־נוראים איינגעארדנעטע שוהלען און מנינים. און גראד פאר זיי האבען אויסגעפעהלט זאלען. „קאמפעט־טענטע פערזאנען“ בעהויפטען, אז היי־יאהר איז געווען מיט 15 שוהלען ווענינער ווי פאריגעם יאהר. און דאס איז נישט קיין קלייניגקייט.

דער מאנגעל אין שוהלען האט זעלבסטפער־שטענדליך געבראכט מיט זיך אויך די פערטייערונג פון די „שטעדט“. אין איינינע גרויסע שוהלען האט מען דאס יאהר פערדאפעלט די פרייזען, און א שטארט, וואס האט פאר א יאהרען געקאסט לערך 200 פראנק האט היינט געקאסט ביז 400. אפילו אין די מעהר בילינע היימישע שוהלען האבען זיך די פרייזען געוואקעלט צווישען 50 ביז 200 פראנק און א טייל ערטער איז דערגאנגען ביז 400 פראנק.

דאס יאגעניש נאך חזנים איז געווען ממש פיבערהאפט, אלע פערזאנען, וואס האבען געהאט עפעס א שייכות צו חזנות, האבען בעקומען אנ־גאזשעמענטען, די גרעסערע שוהלען האבען אויך געדונגען כארן און איינגעלאדען דיריגענטען, מיט אײן ווארט, עס איז לעבעדיג געווען אויף דעם חזנים־מארק...

אויך די יודישע קראמען האבען נישט גע־קענט בעקלאגען זיך אויף א שטילע סעזאן. זיי האבען געלייזט גאנץ שעהן. מאסענווייז האט מען איינגעקויפט יום־טוב'דיגע מאכלים, פלייש, גרויסע יום־טוב'דיגע פיש. קראמען, וואס האנדלען מיט מחזורים מזוזות, טליתים, און בעזונדערס מיט לשנה־טובה־קארטען, האבען געמאכט גלענצענדע געשעפטען.

ענדליך זענען געקומען די יום־טוב'דיגע טעג גופא.

אלע שוהלען זענען געווען איבערפולט ביז נאר. דער גרעסטער טייל קראמען און געשעפטען אין די יודישע קווארטאלען זענען געווען געשלאסען: אין פאריז — גאר א זעלטענע ערשיינונג, ווייל דא האלט מען די געשעפטען אפען אפילו אין די גרעס־טע קריסטליכע יום־טובים. דאס יאהר האט מען געקענט קאנסטאטירען אנ'אינטערעסאנטע ערשיינונג

יודען פון פערשידענע „אבשטאמונג“ האבען זיך צונויפגעמישט און, למשל, אין דער גרויסער קאנסיסטאריע־שוהל „רע לא וויקטואר“ זענען איינג־געוואנדערטע יודען געזעסען צוזאמען מיט די „עכט־פראנצויזישע“. א סך איינגעוואנדערטע יודען האָ־בען זיך געפיהלט זעהר געשמייכעלט הערמיט, וואס איי דער זעלבער שוהל, ווי זיי, זיצען אויך אין פראקען און צילינדערס, די אנגעזעהענסטע פערטרעטער פון דעם אלט־איינגעזעסענעם פראנצויזישען יודענ־טום. אפילו די ראטשילדס זענען געווען פערטרעטען דורך מאריס און רושעמס ראטשילד. דער אלטער באראן עדמונד, דער נדיב הידוע, איז צוליב זיין טיפען עלטער געבליבען אין דער היים.

אויך אנדערע פראנצויזיש־יודישע אריסטא־קראטישע פאמיליעס זעהט מען אין דער שוהל: די דרייפוס, די בארענהיימערס, די מאנועלס א. א. א געוויסע דערנעענטערונג איז צו בעמערקען אויך צווישען די ספרדישע און אשכנזישע יודען.

ארום 12—1 א זייגער בייטאג איז די געגענד פון לאפאיעט פערפלייצט געווען פון יודען מיט די טליתים און מחזורים אונטער די ארעמס. די נאהע־ענטסטע מעטרא און אויטאבוסען זענען געווען איבער־פולט מיט יודען. אפילו א בלינדער וואלט געמוזט באלד דערקענען, אז די יודען האבען עפעס א גרוי־סען יום־טוב און די „גרויסע“ פראנצויזישע בול־ווארד־פרעסע, וואס רעגיסטרירט טריי אלע בעדיי־טענדע ערשיינונגען אין דעם פאריזער לעבען, האט נישט געקענט פערשווייגען דאס אייגענארטיגע ביל,ד וואס עס האבען מיט זיך פארגעשטעלט געוויסע גאסען פון פאריז. דער „ענטראסיזשאן“ און „פאריז־מידי“ האבען געווידמעט ארטיקלען די יודישע ימים־נוראים. כאראקטעריסטיש איז, אז פיירע צייטונגען וועלכע זענען אין אלגעמיין זעהר ווענינ יודען־פריינד־ליך, האבען געשריבען וועגען דער יום־טוב'דיגער אטמאספערע מיט רער גרעסטער העפליכקייט, אכ־טונג און אפילו סימפאטיע. די פראנצויזען האבען דרך־ארץ און פערשטענדניש פאר פרעמדע יום־טובים, פאר פרעמדער רעליגיע און פרעמדע שמחה.

(וט"א).

דאס יודישע לעבען אין רוסלאנד.

וואס עס דערצעהלען די בלעטער.

די צרות פון די „פינאנספעקטארען“ דויערען נאך.

„פינאנספעקטאר“ הייסט אין סאוויעט־רוס־לאנד יעגער מאן, וואס איז בעשטימט פון דער רעגירונג איינצומאהנען די כל'עוליי שטייערען און צינזען, וואס יעדער בירגער פון סאוויעט־רוסלאנד האט צו צאהלען. דער נאמען „פינאינספעקטאר“ (פינאנץ־אינספעקטאר) איז פאר די יודען אין רוס־לאנר נאך א מעהר שרעקליכען נאמען, ווי עס פלעגט זיין אמאל דער נאמען „רעוויזאר“.

מיט די אמאליגע רעוויזארען פלעגען שוין די יודישע הענדלער און סוחרים וויסען ווי צו בעגעהן זיך. מען פלעגט פשוט אריינשטופען איהם עפיס אין יד אריין און עס פלעגט זיין אלץ אין ארדענונג. מיט די היינטיגע פינאינספעקטארען אבער איז א מורא זיך אנצוהויבען. ער קאן נאך אמאל דערצעהלען דער געפעאו (טשעקא) און דע־מאלט איז מען פערפאלען אויף עולם ועד...

וואלט גוט געווען, ווען אלע פינאינספעקטא־רען וואלטען געווען מיטגלידער פון דער קאמו־ניסטישער פארטיי אדער, לכל הפחות, מענשען מיט א סאוויעטישער אריענטאציע־דעמאלט וואלטען זיי געווען מעהר בעקאנט מיט דער פאליטיק פון דער רעגירונג און געוואוסט ווי צו בעגעהן זיך מיט דער ארימער הארעפאשנער בעפעלקערונג.

האט מען אבער, ליידער, אויסגעזוכט א סך פינאי ספעקטארען, וואס שטאמען טאקי פון די אמאליגע „רעוויזארען“, און אט אזעלכע סטארען זיך שוין צופיל פאר דער סאוויעטען־מאכט, כדי זיך איינצוקויפען וואס מעהר אין דער לאסקע פון זייערע אויבערהארען, און דער פועל־יוצא דערפון איז דער, וואס די ארימע בעפעלקערונג האט אויס־צושטעהן פון זיי געברענטע צרות, ווער רעדט נאך די יודישע בעפעלקערונג פון די קלענערע שטעט־לעך, וואס געהען אויס דריי מאל א טאג פון הונ־גער, און דעם פערטען מאל שטארבען זיי אוועק פון שרעק צוליב דעם גזלנ'ישען „פינאינספעקטאר“.

מיט א קורצער צייט צוריק איז געווען א פאל אין באריסאוו, ווען דער „קלוגער“, געטרייער „פינאינספעקטאר“ האט ביי איינעם א יודישען קוסטאר „אפגעשריבען“ א בהמה, אגב די איינצי־גע בהמה, אויף אזא מין אופן:

ער האט פער'חתמ'עט די שטאל, וואו די בהמה האט זיך געפונען, און איז זיך אוועק רוהיג שלאפען. קאן מען זיך שוין פארשטעלען, וואס עס איז געווארען פון דער בהמה אין דער פער'חתמ'ע־ט־ר שטאל, און וואס עס איז געווארען פון דעם ארימען קוסטאר, וואס האט נישט געקאנט צוקו־מען נישט צו דעם „פינאינספעקטאר“ און נישט צו דער בהמה זיינער...

פון אזא מין „קלוגען“ און ערפינדערישען פינאינספעקטאר דערצעהלט אונז אויך דער כאר קאווער „שטערען“, דאס איז דער פינאינספעקטאר וויגארעוויטש פון טשערניכאוו (וואלינער קרייז).

„דער לעצטער — שרייבט די צייטונג —פער־מאגט א גובערנאטארישען קאפ (נישט אומזיסט געהען קלאנגען, אז ער איז אמאל געווען ס ע ק־ר ע ט א ר ביים וואלינער גובערנא־ט א ר...). נישט נאר וואס ער וויל נישט וויסען פון קיין שום סאציאל עקאנאמישע פראצעסען אין שטעטעל, נאר ער איז, ווייזט אויס, איבערצייגט, אז י ו ד ע ן ד א ר פ ע ן ז יי ן נ א ר ה ע נ ד ל ע ר.

„ארויסגעהענדיג פון דער דאזיגער קלוגער איבערצייגונג — פיהרט ער דורך אין זיין ארבייט א בעשטימטען פראגראם. זיין ערפינדערישקייט אין דעם פונקט איז ממש צו בעוואונדערען. הערט נאר צו וואס עס דערטראכט זיך א פינאינספעקטאר — א קאפ־מענש.

„ערשטענס, זארגט ער זיך, אז יודען זאלען נישט זיצען אהן פאטענטען. קריגט ער א צעטעל פון אלע יודען, וואס האבען נישט קיין וואהל־רעכט, און שיקט זיי אריין האנדעלס - פאטענטען אין שטוב אריין! דער געדאנקענגאנג זיינער איז אזעלכער: יודען האבען נישט קיין וואהל־רעכט, אבער אלע טאג עסען זיי דאך עפיס — איז א סימן, אז זיי לעבען. איז פון וואנען נעהמען זיי צום לעבען? מן הסתם האנדלען זיי! אויב אזוי — זייט זיך מטריח, נעהמט ארויס פאטענטען, טראגט אריין שטייערען אלס הענדלער. וועט דען

(ווייטער זעה 7־טע זייט)

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזער לעבען

נייער פאלקסבלאט

2
דינסטאג
יח
תרפ"ט תשרי

אקטאבער
זון-אויפגאנג 5.31
זון-אונטערגאנג 5.26

קאנפליקט אין דער טעקסטיל-אינדוסטריע.

היינט אונטערהאנדלונגען אין ווארשא.

(ב) אין צוזאמענהאנג מיט דער נישט געלונגענער קאנפערענץ צווישען די אינדוסטריעלער מיט די ארבייטער-פארשטעהער וועגען דער הוספה פון 20 פראצענט, האט דער ארבייטס-אינספעקטאר וואיטקעוויטש בעקומען א פעראָרדנונג פון ווארשא איינצולאדען קיין ווארשא אויף היינט 12 פארמיטאג אויף א קאנפערענץ די פארשטעהער פון די פראפעסיאנעלע פעראיינען און פון די אינדוסטריעלער.

אין דער קאנפערענץ אין ווארשא וועט אנטייל נעהמען אויך דער קרייז-ארבייט-אינספעקטאר וואיט קעוויטש און די ארבייטער-רעפוטאטען.

* * *

(ב) אין וואיעוואדעשאמט איז נעכטען פארגעקומען א קאנפערענץ צווישען דער וואיעוואדע און די פארשטעהער פון די אינדוסטריעלער-פער-איינען אינוש. רומפעל און מעצענאס פאחלאווסקי.

די אינדוסטריעלער-פארשטעהער האבען ערקלערט, אז די לאגע אין דער אינדוסטריע. גיט נישט קיין מעגליכקייט צו געבען הוספות.

אויף דער קאנפערענץ זענען אויך בעהאנדעלט געווארען די פראגען, וועלכע וועלען בעריהרט ווערען היינט, בעת דער קאנפערענץ אין ווארשא.

———:O:———

גנבים זיך אריינגעריסען אין ענגלישען קאנסולאט.

(—) אין ענגלישען קאנסולאט אויף עוואנגעליצקא 1 איז נעכטען בייטאג אויסגעפיהרט געווארען א דרייסטער איינבראך פון גנבים.

ווען דער ענגלישער קאנסול רושילבער האט נעכטען געוואלט אריינגעהען אין ביורא און אריינגעשטעקט דעם שליסעל אין דער טיר, האט ער בעמערקט אז די טיר איז פון אינעווייניג נאר פערלעגט אויפ'ן קייטעל, מען האט גערופען א שלאסער און דעם קייטעל איבערגעשניטען.

אין דעם ביורא האט געהערשט א שרעקליכע אונארדנונג: ביי דער אייזערנער קאסע זענען געווען אפגעבראכען אלע שלעסער, אין דעם קליינעם צימער דערנעבען איז געווען אויסגעהאקט א לאך אין דער פארלאגע, די צווייטע פייערוויידערשטענדיגע קאסע אויך אויפגעבראכען.

די גנבים האט, זעהט אויס, עמיץ פלוצים געשטערט, ווייל די ארבייט איז געלאזט אינמיטען און אלע מכשירים צום אויפברעכען די קאסעס זענען דורך די גנבים איבערגעלאזט אויפ'ן ארט, אויך די גנבה איז נישט געלונגען.

די גנבים האבען איבערגעלאזט א חוץ די ספעציעלע נייע מכשירים צו עפענען אייזערנע קאסעס — נאך גומענע הענטשקעס, פלאכטעס, וועלכע האבען בעראפט נישט דערלאזען קיין גערויש ביים אויפברעכען די קאסעס.

וועגען אויפברוך האט דער קאנסול מיטגעטיילט דער פאליציי, וועלכע האט באלד אויסגעפיהרט דאקטילאסקאפישע אויפנאהמען.

די ערשטע אויספארשונג האט בעוויזען, אז גנבים האבען זיך אריינבעקומען אין דעם קאנסולאט דורך דעם קעלער פון וועלכען זיי האבען אויסגעהאקט א לאך אויפ'ן ערשטען שטאק און דורך דער פארלאגע זיך אריינבעקומען אין קאנסולאט.

אנ'אפעריסט אין די קליידער פון א גלח.

פאר זיין „וואוילע טעטיגקייט" זיצט ער אין טורמע.

אין לאדז האט אין משך פון א פאר חדשים געזאמעלט נדבות אין פערשידענע אינסטיטוציעס און פירמעס עפעס א „גלח", וועלכער האט זיך אנגעגעבען אלס קשיאנז מאיעווסקי פון וואדאוויץ. די נדבות האט ער געזאמעלט אויף א שפיטאל פאר די ארימסטע אין וואדאוויץ.

דער קשיאנז איז אבער אריינגעפאלען, ווען ער האט בעת א צווייטען וויזיט אין שפיטאל „שוו. יוזעף", אויף דרעוונאווסקא גאס, זיך פארגעשטעלט מיט אנ'אנדערען נאמען. די ליטערין פונ'ם שפיטאל האט איהם דערקענט און עס איז איהר אויסגעקומען אויפפאלענד, וואס איין און דיזעלבע פערזאן רופט זיך אן אין צוויי וויזיטען מיט אנדערע נעמען. זי האט וועגען דעם מיטגעטיילט דער אויספארשונגס-מאכט, וועלכע האט זיך פערבונדען מיט וואדאוויץ און פעסטגעשטעלט, אז פון וואדאוויץ האט מען קיינעם נישט בעפולמעכטיגט צו קלייבען נדבות.

צוליב דעם האט פאליציי דעם „קשיאנדז" נעכטען אין „האטעל פאלסקי" פעטריקאווער 3 ארעסטירט.

די אויספארשונג האט פעסטגעשטעלט, א דער אפעריסט הייסט יאן שעמראי פון סאנדאמיר, ער האט געהאט פאפירען, וועלכע ער האט ארויס גע'גנב'עט אין קליסטער אין וואדאוויץ. אויף'ן נאמען פון וואדאוויצער גייסטליכ: אלאיזי מאיעווסקי, יאן לענקארנסקי און כלאזע, ניעדזש עללא.

בעת דער רעוויזיע האט מען געפונען אין האטעל-צימער ביי איהם א גרעסערע סומע געלד.

דעם געשיקטען אפעריסט האט מען געזעצט אין טורמע.

לאקאטארען דארפען נישט צאהלען פאר איינמעלדען.

(2) ווי בעוואוסט, איז אויפ'ן גרונד פון נייעם מעלדונגס-געזעץ פונ'ם 15 סעפטעמבער אן אנוּלירט יעדער אפצאהל פאר איינמעלדען זיך.

די לאדזער סטאראסטווע מעלדעט דעריבער, אז יעדער פאל, ווען א רושאנדצע וועט פאדערן פון לאקאטאר פאר איינמעלדען אדער אויסמעלדען בעצאהלט — וועט שטרענג בעשטראפט ווערען.

פאר פיהרען די מעלדונגס-ביכער בעקומט דער „רשאנצע" בעצאהלט פונ'ם אינהאבער פון הויז. די לאקאטארען דארפען דעריבער דערפאר נישט צאהלען.

———

אויפמערקזאם, אלמנות און יתומים נאך געפאלענע אין מלחמה!

(—) צוליב דעם, וואס אין לאדז געפינט זיך נאך א בערייטענדע צאהל אלמנות, יתומים און עלטערען נאך געפאלענע אין קריג, וועלכע נעהמען נישט קיין רענטע אין דער מלוכה-קאסע, טיילט מיט דער אינוואלידען-פעראיין, אז ער ערלעדיגט די ראזיגע ענינים שוין זייט 4 יאהר און האט אויסגעפועלט רענטע פאר 300 פאמיליעס.

דער פעראייןווארענט, אז מ'זאל די דאזיגע ענינים נישט איבערגעבען קיין שום „מאכערס", וועלכע גענארען נאר אויס געלד, דער פעראיין ערטיילט אומזיסטע אינפארמאציעס יעדען טאג א חוץ שבתים, צווישען 9 און 2 מיטאג און צווישען 4 און 6 נאכמיטאג.

———:O:———

טראגישער צופאל אדער זעלבסטמארד?

(2) אויף דער באהן-ליניע ווידזעוו—לאדז האט דער באהן-וועכטער נעכטען געפינען א טויטען קערפער פון א איבערגעפאהרענ[ע]ם. דער צוג האט אפגעשניטען ביי דעם מענשען די פיס און געשפאלטען דעם קאפ.

די ערשטע אויספארשונג האט פעסטגעשטעלט, אז דער איבערגעפאהרענער איז דער 30-יעהריגער טאמאש מיסטעל (ניזקא 3).

מען רעכענט, אז מיסטעל איז אין א שיכור'ן צושטאנד ארונטערגעפאלען אונטער'ן צוג.

דעם טויטען קערפער האט מען איבערגעפיהרט אין פראסעקטאריום.

רעגיסטראציע פון יאהרגאנג 1910.

היינט, דעם 1-טען ה. ח. דארפען זיך מעלדען אין מיליטעריש-פאליציייאישען ביורא, פיעטריקאווער 212, אלע מאנספערשוינען, וועלכע זענען געבוירען אין יאהר 1910 און וואוינען אויפ'ן שטח פון 1-טען פאליציי-קאמיסאריאט, וועלכעס פאמיליען-נעמען עס הויבען זיך אן מיט די בוכשטאבען:

H. Ch. I. J. K. L. Ł.

רעגיסטראציע פון יאהרגאנג 1908.

היינט דארפען זיך רעגיסטרירען אלע געבוירענע אין 1908 י. וועלכע וואוינען אין 1. פאליציי-קאמיסאריאט און זייערע פאמיליען-נעמען הויבען זיך אן מיט די בוכשטאבען:

H. Ch. I. J. K. L. Ł.

די רעגיסטראציע קומט פאר אין לאקאל פון מיליטעריש-פאליציייאישע ביורא ביים מאגיסטראט (פיעטרקאווער 212) און קומט פאר פון 8.15 ביז 1 א זייגער בייטאג.

ביים רעגיסטרירען זיך דארפען מיטברענגען א פאס מיט א פאטאגראפיע, אבער אנ'אנדער דאקומענט וואס בעשטעטיגט די אידענטישקייט פון דער פערזאן פאר נישט מעלדען זיך צו דער רעגיסטראציע דראהט א שטראף.

פערזאנען מיט „קארטא-פאביטו" דארפען זיך אויך רעגיסטרירען.

צוזאמענשטויס צווישען א טראמוואי און אן אויטא.

(2) נעכטען אין אוונט איז אויף קילינסקאגאס נעבען נומער 135 פארגעקומען א צוזאמענשטויס פון א טראמוואי מיט א „טאקסובקע".

די טאקסובקע איז שטארק בעשעדיגט געווארען, און דערביי איז שווער-פערוואונדעט געווארען דער פאסאזשיר פיאטר אלאס (דרעוונאווסקא 60).

די פאגאטאוויע האט דעם פערוואונדעטען אין א שווערען צושטאנד, אפגעפיהרט אין שפיטאל.

דער שאפער איז צוגעצויגען געווארען צו פעראנטווארטליכקייט.

געפונען א טלית מיט א סידור.

(—) די קאנאליזאציע-אפטיילונג ביים מאגיסטראט האט צוגעשיקט א בריף אין דער היגער קהלה. אינ'ם בריף ווערט מיטגעטיילט, אז בעת די קאנאליזאציע-ארבייטען אויף עק זאוואדזקא און זשעראמסקי האבען די ארבייטער געפונען א טלית מיט א סידור, וועלכע געפינען זיך אין מאגיסטראט.

די קהלה האט גלייך די געפונענע זאכען אפגענומען פון מאגיסטראט אין קהלה-לאקאל אריין, ווער עס ווייסט עפעס וועגען דעם ענין דארף זיך ווענדען אין דער קהלה-קאנצעלאריע.

5 חדשים טעטיגקייט פון דער אגודה-מעהרהייט

די אגודה-פראקציע אין דער לאדזער קהלה ארדענט איין היינט א בעריכטס-פער'זאמלונג, וועלכער עס וועט ארויסטרעטען מיט א בעריכט דער פרעזעס פון דער קהלה-פערוואלטונג ה' מינצבערג. מצד דער אגודה זענען געווארען איינגעלאדענט אלע ביזהעריגע קהלה-פראקציעס און ווירטשאפטליכע ארגאניזאציעס.

אין „ארדט"

איז דער אמת'ער זמן שמחתנו.

עס איז א זעלטענהייט, אז א פראגראם פון א גאנצען אוונד זאל זיין ארום און ארום געראטען, ווי עס איז דער צווייטער „ארדט"-פראגראם א. נ. „משיח געהט".

נומער נאך נומער איז א שעדעווער פון מאדערנער טעאטראלער קונסט, פון ליכטיגער פרעהליכער שטימונג, פון שטיפערישער הייטערקייט, פון שפרודעלדיגען פאלקס-הומאר — און טאג-טעגליך ווערען די פארשטעלונגען אויפגענומען מיט אוואציעס

* * *

אגב איז כדאי צו בעמערקען, אז די לייטונג פון „ארדט" האט זיך אונטערגענומען אין דעם סעזאן צו איינארדענען א רייה פארשטעלונגען ספעציעל-צוגעפאסטע פאר קינדער, און די ערשטע קינדער-פארשטעלונג וועט טאקי פארקומען דעם היינטיגען דאנערשטאג נאכמיטאג.

לויט דעם, ווי אונזערע יודישע קינדערלעך רעאגירען בכלל אויף די פארשטעלונגען פון „ארדט" (געוועהנליך קומען זעהר פיל קינדער אויף די נאכמיטאג-פארשטעלונגען) קאן מען זיך ריכטען, אז די ספעציעל-ארגאנזירטע קינדער-פארשטעלונגען וועלען האבען א גרויסען ערפאלג.

Inż.
Reicher & Co
Łódź, Piotrkowska 42
tel. 15-57
עמפפעהלט
ראדיא=אפאראטען
דאס בעסטע פון בעסטען!

יודיש טעאטער אין פילהארמאניע, נארוטאוויטשא 20.
אונטער דער לייטונג פון א. בעזמאן און א. קאמפאניעץ.

ווייטערדיגע גאסט-ראלען פון אמעריקאנער סטאר בעני אדלער
און די ליבלינגע פון לאדזער פובליקום
באריסאווא, ראבינאוויטש, בראנעצקי

היינט, דינסטאג, 9 אוונט די שוין לאנג נישט-געשפילטע פיעסע פון יעקב גארדין
קעניג ליר
אין 4 אקטען מיט געזאנג.
הויפט-ראל דוד משה'לס— ב. אדלער.

מיטוואך, 9 אוונט — צום לעצטען מאל די ערעפנונגס-פיעסע פון סעזאן, וועלכע איז אדורך מיט א גרויסען ערפאלג
שלמה חכם
אין 4 אקטען פון יעקב גארדין. הויפט-ראל „שלמה"—בעני אדלער.

עס נעהמט אנטייל (לויט א. ב) פ ר ו י ע ן: בעזמאן, באריסאווא, מאכאראווסקא, נערה, פאדערמאן, קאמפאניעץ. מ ע נ ע ר: אריעל, אייזענבערג, בראנעצקי, באלבירסקי, האמבורגער, מאכאראווסקי, מאטקאוו, נייהויז, פאלאנסקי, ישראל קאמפאניעץ, ראבינאוויטש, ראקאוו.
אדמינ.: מ. ארנוואלד. מוזיק. לייטונג: ל. זעלמאן. בילעטען אין פילהארמאניע-קאסע.

די מאדערנסטע
מענער=היטען
פון פערשידענע קוואליטעטען און לוקסוסאווע ספארט=היטלעך קאן מען נאר בעקומען ביי דער פירמע
„Splendid"
ul. Konstantynowska 31.

Dr. med.
W. Eychner
גינעקאלאג=אקושער
צוריקגעקעהרט.
זגערזשער 11, טעל. 34-72. נעמט אן פון 6–8 אוו.

די וואהלען צו דער אינדוסטריע-קאמער און די יודישע האנדווערקער.

אין צוזאמענהאנג מיט דעם, וואס ס'דערנעהנטערען זיך די וואהלען צו דער האנדעלס- און אינדוסטריע-קאמער און שטעהען שוין אויך אויפ'ן שוועל וואהלען צו די האנדווערקער-קאמערן, וועלכע וועלען פארקומען אין דעצעמבער—יאנואר, איז די פראגע געווארען אקטועל אויך ביי די האנדווערקער און מ'האט זיך מיט איהר לעצטענס אנגעהויבען שטארק צו בעשעפטיגען.

די סיטואציע האט זיך געשאפט זעהר נישט קיין גינסטיגע פאר די יודישע האנדווערקער. אין די וואהלען צו די אינדוסטרי-קאמערען קענען נעמען אנטייל פיל האנדווערקער, וואס קויפען אויס אינדוסטרי-פאטענטען פון 8, 7, 6, 5 און 4 טע קאטעגאריע. דער דאזיגער אומשטאנד איז זעהר נישט גינסטיג פאר די יודישע האנדווערקער, ווייל אין די האנדווערקער-קאמערען קומען פאר די וואהלען לויט'ן מצה-הייטס-פרינציפ און נישט אויף פראפארציאנעלע יסודות ווי אין אלע אנד. רעפרעזענטאציע אינסטיטוציעס.

ווען א גרויסער טייל פון די יודישע האנדווערקער וועט וועהלען אין די אינדוסטרי-אינסטיטוציעס, וועלען דורכדעם אפגעשוואכט ווערען די יודישע שאנסען ביי די וואהלען צו די האנדווערקער-קאמערען.

אין ווארשא האבען זיך די יודישע האנדווערקער אלס פראטעסט געגען דעם קינסטליכען פערקלענערען פון זייער השפעה אויפ'ן דערמאנטען אופן — איינגאנצען אפגעהאלטען זיך ביי די וואהלען און נישט ארויסגעשטעלט קיין אייגענע ליסטע און זיך אויך נישט בעטייליגט אין די אונטער-האנדלונגען וועגען א קאנסאלידירטע ליסטע. אויך אין לאדז איז ביי די יודישע האנדווערקער געשטאנען די פראגע וועגען געהען, אדער נישט געהען צו די וואהלען אין דער אינדוסטרי-קאמער.

ארום צענטראלען האנדווערקער-פערבאנד זענען קאנצענטרירט 14 סעקציעס מיט א מיטגלידערשאפט פון א 1500–1600, וועלכע האבען וואהל-רעכט צו דער אינדוסטרי-קאמער. אין דער גאנצער לאדזער וואיעוואדזטווע זענען אזעלכע וואהל-בערעכטיגטע פערהאנען אנ'ערך 6000 ד. ה. אז ביי א נארמאלער און גלייכער בעטייליגונג קענען די לאדזער יודישע האנדווערקער רעכנען אויף 2 מאנדאטען.

די פראקטיק פון מערב-אייראפע האט אבער געוויזען, אז אין די וואהלען בעטייליגען זיך געוועהנליך 12–15 פראצ. פון די וועהלער. אזוי ווי די בעטייליגונג צווישען די לאדזער יודישע האנדווערקער איז געוועהנליך א גרעסערע, קען מען רעכענען נאך אויף א גינסטיגערען אויסגאנג. אבער ס'איז געשטאנען די פראגע צו איז נישט בעסער, אז די דאזיגע האנדווערקער (סוויטערנעהער, טאמבארירער, וועש נעהער, זאקען-מאכער, דרוקערס, וואליוקאזשעס, גלעזער, בערשטענמאכער, קאשע-מאהלער א. א. וו.) זאלען נישט אויסנוצען זייער רעכט ביי די וואהלען צו דער אינדוסטריע-קאמער און בעסער וועהלען אין דער האנדווערקער-קאמער. א דעלעגאציע פון צענטראלען האנדווערקער-פערבאנד האט זיך געווענדעט צום קאמיסאר פאר די וואהלען צו דער האנדעלס- און אינדוסטריע-קאמער אינזש. בייער מיט אנ'אנפראגע, צי די האנדווערקער, [וועלכע וועלען נישט אויסנוצען זייער וואהל-רעכט ביי די אינדוסטריע-קאמערן, וועלען שפעטער קענען וועהלען אין די האנדווערקער-קאמערן. אינזש. בייער האט געענטפערט, אז ס'איז אויסגעשלאסען.

אין צוזאמענהאנג מיט דעם איז זונטאג אין אוונד אין צענטראלען האנדווערקער-פערבאנד פארגעקומען א קאנפערענץ פון די 14 סעקציעס, וועלכע זענען דארט אנגעשלאסען און האבען וואהל-רעכט צו די אינדוסטריע קאמערן. נאך א לענגערען וכוח איז בעשלאסען געווארען אויסצונוצען דאס וואהל-רעכט און זיך בעטייליגען אין די וואהלען. דערביי איז בעשלאסען געווארען איינצוגעהען אויף בלאקען אויב ס'וועט געשאפען ווערען אנ'אלגעמיינער בלאק אין לאדז און אויף דער פראווינץ. אין בעטראכט קומען אין אזא פאל דער קליין-פאבריקאנטען-פעראיין (זאכאדניא 68), דער לאנדעסטעקסטיל פערבאנד (מאניושקי 5), סוחרים-פעראיין (פיעטריקאווער 73), וועלכער האט אינדוסטריע סעקציעס, צענטראלער האנדווערקער-פערבאנד (פאלודניאווא 4) און די פראווינצער פעראיינען. דער פעראיין פון זאכאדניא 68 איז גרייט אויף א טיילווייזען אפמאך אויב מ'וועט נישט קענען קומען מיט די אנדערע צו קיין אויסגלייך. ס'איז אבער בעשלאסען געווארען שטרעבען צו אנ'אלגעמיינעם אפמאך פון אלע גרופירונגען, און אויב דאס וועט זיך ארויסווייזען פאר אונמעגליך, געהען זעלבסטשטענדיג צו די וואהלען. די היינטיגע וואך דארף די פראגע דעצידירט ווערען.

וואהלען צום ראט פון דער קראנקען-קאסע אין אזארקאוו.

אזארקאוו, 1 נעכטען זענען דא פארגעקומען די וואהלען צום ראט פון דער קראנקען-קאסע פון די 6861 וואהל בערעכטיגטע האבען געשטימט 3252 פערזאן ד. ה. 49 פראצ. ס'האבען בעקומען ליסטע 2 פון פ. פ. ס. 614 שטימען און 6 מאנדאטען (פריהער 2); ליסטע 3, נ. פ. ר. 694 שטימען 6 מאנדאטען (פריהער 14); ליסטע 4. בלאק פון דייטשער ארבייטס-פארטיי און בונד, 242 שטימען — 2 מאנד. ליסטע 5 סאנאטארען 207 שטימען — 2 מאנדאט. ליסטע 6 לינקע פועלי ציון 147 שטימען 1 מאנד. ליסטע 8 לינקע, 1348 שט. — 13 מאנד. (פריהער 10).

אין דער ארבייטסגעבער-קוריע זענען געוועהלט געווארען 11 פאליאקען און 4 יודען.

ו-טע ציהונג פון דער פרעמיען-אינוועסטיציע הלואה.

ווארשא, 1 (טעלעפאניש) היינט האט זיך אנגעהויבען די ציהונג פון דער 4-פראצענטיגער אינוועסטיציע-הלואה.

ס'האבען געוואונען:

צו 50.000 זל. סעריע 5100 אבליגאציע 41 סעריע 2960 אבל. 7, סעריע 1771 אבל. 42.

צו 25.000 זל. סעריע 2488 אבל. 17, סער. 5435 אבל. 26.

צו 10 000 זל. סעריע 9724 אבל. 40, סער. 5772 אבל. 8, סעריע 7159 אבל. 38, סעריע 3426 אבל. 40, סעריע 4788 אבל. 8, סעריע 4218 אבל. 14, סעריע 7504 אבל. 36, סעריע 2471 אבל. 40, סעריע 988 אבל. 27.

ס'דארפען אויסגעשפילט ווערען 500 סעריעס צו 50 אבליגאציעס ד. ה. 25.000 אבליגאציעס און 1330 פרעמיעס. די ציהונג וועט דויערען עטליכע טעג.

מעלדונגען.

היינט דינסטאג דעם 2 אקטאבער פינקטליך 8 אוונד קומט פאר א אויסערגעוועהנליכער אינטערעסאנטער פערזאמלונג וועגען די פראגע פון דער עקזיסטענץ פון פריזיער-מייסטער צוליב די לעצטע בעגרענצונגען אין די פריזיר-אנשטאלטען. קומט פינקטליך ווייל עס איז אייערע אייגענע אינטערעסען. איינגאנג נאר פאר מיטגלידער. 1204

פערוואלטונג פון פריזיער מייסטער-פעראיין פאלודניאווא 4.

מלמדים-סעקציע ביי פועלי אמוני ישראל לאדז (ווסכאדניא 66)

דינסטאג, ב' חוה"מ סוכות קומט פאר פינקטליך 6 אווענד אין אייגענעם לאקאל א גרויסער מיטינג וועגען די טרויעריגע לאגע פון די מלמדים ביים איצטיגען סעזאן. מיט רעדעס וועלען ארויסטרעטען פארשטעהער פון דער פערוואלטונג. אלע מלמדים ווערען געבעטען צו קומען. 1295

דער מלמדים-קאמיטעט.

Dr. Z. Rakowski

... הויט, ווענער אוירען, נאז, האלז- און לונגען-קראנקהייט.
קאנסטאנטינער 9, טעלעפאן 27-81.

זיצונג פון עטאט-קאמיסיע ביי דער קהלה.

אין נעכטיגען נומער „נ. פאלקסבלאט" האבען מיר געבראכט דעם אפיציעלען קאמוניקאט וועגען דער זיצונג פון דער עטאט-קאמיסיע. איצט דערוויסען מיר זיך נאך פאלגענדע אינטערעסאנטע פרטים פון דער זיצונג.

נאכדעם ווי וויצע-פרעזעס בערגער האט געעפענט די זיצונג, האט פרעזעס מינצבערג געהאלטען א רעדע, אין וועלכער ער האט צוו. אנד. אנגעוויזען, אז דער קרייז פון די עטאט-צאהלער דארף פערברייטערט ווערען, אז די העכסטע סטאווקע פון עטאט וועט אנגעווענדעט ווערען גאנץ זעלטען, און די הויפט-הכנסה וועט זיין פון קליינע און מיטעלע צאהלער, וועלכע בילדען דעם רוב בנין ורוב מנין פון די עטאט-צאהלער. ער האט אויך אויפגעפאדערט די מיטגלידער פון דער קאמיסיע, אז זיי זאלען זיין געוויסענהאפט ביים בעשטימען די הויך פון עטאט און, אז די אינפארמאציע, וועלכע זיי וועלען בעזיצען, אדער בעקומען בעת די זיצונגען, זאלען זיין געהיים און נישט אויסגענוצט ווערען פאר אנדערע צוועקען.

דערויף האט ד"ר הערשפינקעל פארגעשלאגען, אז די מיטגלידער פון דער עטאט-קאמיסיע זאלען בעקענט ווערען מיט'ן בודזשעט, כדי צו וויסען אויף וואס וועלען פערוווענדעט ווערען די הכנסות, וועלכע זיי דארפען בעשטימען און, אז די מיטגלידער פון דער קאמיסיע זאלען זיך וועגען בודזשעט קענען ארויסזאגען.

פרעזעס מינצבערג האט ערקלערט, אז דינסטאג וועט דורך דער „אגודה" איינגעארדנעט ווערען א בעריכטס-מיטינג און דארט וועלען אלע קענען קומען צום ווארט.

נאכדעם האט ה' מ. העלמאן אין נאמען פון

דער „מזרחי"-פראקציע אריינגעטראגען 2 פארשלאגען פערוופענדיג זיך אויף דער פראקטיק אין דער ווארשאווער קהלה האט ה' העלמאן פארגעשלאגען, אז נאכדעם ווי ס'וועט בעשטימט ווערען די הויך פון עטאט זאל מען וועגען דעם מיטטיילען דעם שטייער-צאהלער, כדי ער זאל עווענטועל קענען רעקלאמירען.

ביז איצט פראקטיצירט זיך, אז נאכדעם ווי די ליסטעס פון עטאט-צאהלער ווערען אויסגעפערטיגט קענען די עטאט=צאהלער אין פערלויף פון 14 טעג נאכקוקען די ליסטעס און דערלאנגען רעקלאמאציעס. די פראקטיק האט אבער בעוויזען, אז דאס דאזיגע רעכט ווערט נישט אויסגענוצט; די יודען, וואס זענען פערטון און פערהאוועט אין זייערע טאג-טעגליכע בעשעפטיגונגען בעווייזען נישט נאכצוקאנטראלירען די הויך פונ'ם עטאט, וואס איז פאר זיי בעשטימט און ווערען געוואויר וועגען דעם, ווען ס'איז שוין אלץ צו שפעט. אגב בעמערקט ה' העלמאן האט זיין פראקציע נישט קיין גרויסען צוטרוי צו די ארבייטען, וואס עס וועלען דורכפיהרען די קאמיסיע מיט אנ'אגודה'שער מעהרהייט, בפרט ווען דאס לעצטע דעצידירענדע ווארט האט די פערוואלטונג.

דערויף האט פרעזעס מינצבערג געענטפערט, אז אין ווארשא איז די קהלה אונטערווארפען דירעקט דעם מיניסטעריום און אין לאדז - דער וואיעוואדזטווע, און די וואיעוואדזטווע האט אנערקענט פאר צוועקמעסיג די פראצעדור פון אויסלייגען די ליסטעס אויף 14 טעג.

דיז האט ה' העלמאן פארגעשלאגען, אז באלד ווי די קאמיסיעס וועלען בעשטימען די הויך פונ'ם עטאט, זאל מען די עטאט צאהלער וועגען דעם מיטטיילען און פארמעל זאל שפעטער גילטען דער 14 טאגיגער טערמין, ווען די ליסטעס וועלען ווערען אויסגעוועהלט. דער דאזיגער פארשלאג איז אפגעווארפען געווארען.

דער צווייטער פארשלאג פון ה' העלמאן איז געווען גוגע דער אינקאסא פון עטאט. ווי בעוואוסט ווערט דער עטאט איינגעקאסירט דורך די סעקוועסטראטארען פון מאגיסטראט. די אינקאסא קאסט 15 פראצ. אין ווארשא קאסט די זעלבע אינקאסא — 6 פראצ.; פאר אינקאסא פון רעגירונגס-שטייערען נעהמט דער מאגיסטראט 2 פראצ. ה' העלמאן האט דעריבער פארגעשלאגען — אדער מ'זאל זיך בעמיהען פערבילינערען די אינקאסא דורכ'ן מאגיסטראט, אדער די קהלה זאל שאפען אנ'אייגענעם בעאמטען שטאב, אויף איינצוקאסירען די שטייערן. אגב וואלטען דערביי בעשעפטיגט ווערען יודישע אנגעשטעלטע.

אויך די דאזיגע פארשלאגען זענען אפגעווארפען געווארען און ס'איז געבליבען ביים אלטען. לויט'ן פארלאנג פון ה' העלמאן זענען זיינע פארשלאגען אריינגעטראגען געווארען אין פראטאקאל.

Dr. MED. J. BETTE

ספעציאל-ארצט פאר אינערליכע-און קינדער קראנקה.
פיעטריקאווער 6, טעל. 44-95.
פיר קינדער.
נעמט אן פון 8 ביז 11 און פון 4 ביז 6 אווענד.

פון ציקל דאפעלטע שלאגער-פראגראמען!

1) הינטער די קוליסען פון דאנסינג Gilda Grey
דראמע אין 10 אקטען. .·. אין דער הויפטראל די ערפינדערין פון „בלעק באטאם"

קינא-טעאטער „CAPITOL"
רוג זאוואדזקא און זאכאדניא

2) דער קאפריז פון א מיליאנערקע
הימארפולע קאמעדיע אין 8 אקטען. .·. אין די הויפטראלען:
Mildred Davis i George Bankroft

גרויסער סימפאנישער ארקעסטער אונטער דער לייטונג פון ה' ש. בייגעלמאן.
בעמערקונג: די פרייזען פון די פלעצער אויפ'ן ערשטען סעאנס אין וואכענטעג און שבת, זונטאג, יום-טוב פון 1 ביז 3 אזייגער נאכמיטאג 50 גר. און 1 זלאטי.

ODEON
א גרויסער יום-טוב-שלאגער!
א ריהרענדעס בילד אויס דעם יודישען לעבען!
דער פערראט
שוידערליכע דראמע אין 10 אקטען, אין וועלכער רב'ס א טאכטער פערליבט זיך אין א עסטרייכישען אפיציר.
אין די הויפט-ראלען:
Albert Steinrück, Vivian Gibson
די פרוי אלס שפיאן! די גנבה פון געהיימע דאקומענטען!
אויסער'ן פראגראם: פרעהליכע אמעריקאנער אפערעטע.

CORSO
(לייכטע קאוואלעריע)
אין די הויפט-ראלען:

Wodewil GŁÓWNA 1.
יום-טוב-פארשטעלונגען!
Raymond Griffith
MAX LINDER אמעריקאנער
אין דער שאמפאנישער קאמעדיע אונטער'ן נאמען:
דער לעצטער טאג פון קאוואלער

פערשידענע טיפּען שאַרלאַטאַנעס,

וואָס דרעהען זיך אַרום אין די קוראָרטען.

.2

— מיינע דאַמען, וואָס איז דער אונטערשיד פון אַ שיף ביז אַ פרוי?...

נישט אַלע מאָל געהען „וויצען“. די וויצען געהען כמעט שטענדיג ביים מיטאָג. צו די פעטע שפּייזען, פּאַסען זיך פעטע וויצען. צו אָווענט־ברויט איז די שטימונג אַנ'ערנסטערע, אַ ראָמאַנטישערע און עס געהען מעשיות, פּאַסירונגען, איבערלעבענישען.

— געווען איז עס אין אַ סליפּינג, — הויבט אָן דער ליבלינג, — אין אַ צוג, שנעלצוג, וואָס איז געפאָהרען פון וויען, קיין פּאַריז, דורך טיראָל און שווייץ, וואו עס איז איינגעשטאַנען אַן'אַלטער מיליאָנער מיט אַ יונג ווייבעלע, אַ מלאך...

און עס געהט אַוועק וואונדערבאַרע אַוואַנטורען און ליבעס צווישען איהם, דעם דערצעהלער, און דער ווייבעלע, דעם מלאך, וואָס איז געפאָהרען מיט איהר אַלטען מאַן אויף אַ לוסט־רייזע. אַז עס ענדיגט זיך איין געשיכטע, קומט אַ צווייטע, אַ דריטע, זעהר אָפט ווענען די געשיכטעס אַרויסגענומען פון באָקאַטשיאָ'ס בוך „דעקאַמעראָן“. אַמאָל אפשר פון מאָפּאַסאַן'ס נאָוועלען — אָבער עס מאַכט נישט אויס. די דאַמען בליצען מיט די אויגען, פלאַמען און בעטען זיך:

— נו, וואָס איז געווען, אַז איהר האָט אויפגעריסען די טיר צו איהר אין קופּע?...

און נאָכ'ן אָווענט־ברויט געהט אַוועק אַ סדרה נאַכט־לאָקאַלען, רעסטאָראַנען. מען צורייסט איהם שיער נישט. אַך, וואָסערע אויגען די דאַמען וואַרפען צו איהם, ווי איין פרוי בעוואַרפט איהם מיט פיינדליכע בליקען, די צווייטע, און ער אַליין, דער ליבלינג, שטעהט שטייף, ווי אַ האָן, ביז די ענערגישסטע נעהמט איהם נישט אַליין ביים אָרעם און געהט מיט איהם אַ שטאָלצע אַוועק.

אמת, כמעט אומעטום טרעפט, אַז ביי די גליקליכע דאַמען, וואָס האָבען דעם ליבלינג געפּאַקט, פעהלט דערנאָך אַ בריליאַנטען פינגערל, אַ בראָש, אַ שנירל פּערל, אָדער איינפאַך געלד פון בייטעל, אָבער עס געהט אָפּ שטיל, קיינער דאַרף דערפון נישט וויסען, עס קען נאָך שאַדען צו דער רענאָמע, צום פיינעם נאָמען. און אַז עס ענדיגט זיך דער ערשטער סעזאָן אין איין קוראָרט, פאָהרט דער ליבלינג אַוועק דעם צווייטען סעזאָן אין אַן'אַנדער קוראָרט, און אַנדערע אַזעלכע, פון אַנדערע וואַרעם־בעדער קומען אַהער.

אַזוי געהט עס. אומעטום טרעפט מען זיי. אָט די פּאַרשוינען, אומעטום ווענען זיי, אין אַלע רעסטאָראַנען, פּאַנסיאָנען, האָטעלען, נאַכט־לאָקאַלען, פונקט ווי אין אַמאָליגע צייטען פלעגט מען טרעפען דעם מין פרוי. די וועלט האָט זיך איבערגעקעהרט די פרויען האָבען בעקומען רעכט, רעכט צו ווייבערען פּאַפּיראָסען, צו שערען די האָר, צו ספּאָרט, צו אַלערליי מענערשע אַרבייטען, און אויך צו קויפען ליבע. און, אַז די ווייבער האָבען רעכט צו קויפען, פאַרוואָס זאָלען די מענער נישט פערקויפען?

— פערקויפען זיי טאַקע. אָט די נייע גאַסען־מענער, מאַכען חנד'לעך, פוצען זיך, פודערן זיך, אַז אַן־עקעל נעהמט אַרום. איבערהויפּט מאַכט עס אַ לעכערליכען איינדרוק אין קלענערע ערטער.

— שעהן זיך דערלעבט! — קרעכצען עלטערע דאַמען, וואָס זענען געוואוינט פון אַמאָליגע צייטען צו אַנ'אַנדער בעציהונג.

— פאַרוואָס נישט? — בייזערן זיך די יונגע. — די מענער מעגען?

ער זאָגט־צו, אַז גאָט וועט העלפען...

אַנ'אָפּטער גאַסט אין די וואַרים־בעדער, איבערהויפּט אין די גאַליציאַנישע וואַרים־בעדער, איז דער רבי'לע, דאָס אייניקעל.

וואו מען זאָל נישט געהן און שטעהן, טרעפט מען אָן אויף אַנ'אייניקעל, בעגלייט פון אַ גבאי, מעהרסטענס זענען דאָס יונגעלעך, ווייכע, פליישיגע, מיט גרויסע פּאות, ווייסע זאָקען, מיט אַ ויידענער זשופּיצע און מיט אַ גערטעל. ברייטע סאַמעטענעם קאַפּעליוש. אויך זיי לעבען פון די ווייבער, איבערהויפּט פון די עקרות, פון די קינדערלאָזע, וואָס פאָהרען אין די וואַרים־בעדער, כדי גאָט זאָל זיי צושיקען אַ בענטשונג אין זייער לייב, און זיי זאָלען ברענגען דעם מאַן אַ קדיש.

אָט די ראָזינע רבי'לעך, אייניקלעך, מיוחסים, זכות־אָבות־לייט בעזעצען זיך אין די וואַרים־בעדער פון יאָהר צו יאָהר, פּונקט ווי דאָקטוירים. יעדער האָט זיך שוין זיין פּלאַץ, זיינע אויפנאַהם־שעה'ן, זיינע מעטאָדען און זיינע פּאַציענטקעס.

— צו וועמען געהט איהר? — קען מען אָפט הערען, ווי איין יונגע פרעגט די צווייטע אין נאָס. — צו דאָקטאָר רובין.

— יאָ, אָבער צו וועלכען צדיק, להבדיל?

— צום סקווירער אייניקעל. עך געה צו איהם שוין יעדען יאָהר...

— און עך געה צום דריזשניצער, — זאָגט די צווייטע. — עך בין שוין צו איהם צוגעוואוינט, און עך וואָלט צו קיין אַנדערען נישט געקאָנט געהן.

יעדע איינע האָט זיך שוין איהר צדיק, וועלכען זי וועט נישט פערבייטען פאַר קיין זאַך אין דער וועלט, פּונקט ווי יעדע האָט זיך איהר דאָקטאָר פון וועלכען זי האַלט אַ וועלט. נישט אייגמאָל קומט אַרויס אַ מחלוקת איבער די דאָקטוירים און רבי'לעך. יעדע האַלט, אַז נאָר איהרער איז דער אמת'ער שליח פון גאָט, דער מלאך פון הימעל, און וויל נישט ליידען, ווען מען וויל די זעלבע מעלות צורעכענען אַ צווייטען.

ווענען אָט די רבי'לעך איז שוין אַ וועלט מיט וויצען געשאַפען געוואָרען. די אַפּיקורסים און די הולטאַיעס, וואָס זיצען אין די בעדער די גאַנצע טעג ליידיג און ווערען משוגע פון וואוילטאָג, האַלטען זיך אין דערצעהלען געשיכטעס וועגען ווייבער עקרות און צדיקים בעל מופתים. ווען איינער זאָל דאָס וועלען צוזאַמענזאַמלען און אַרויסגעבען אַ בוך, וואָלט עס געווען אַ סך אינטערעסאַנטער און רייכער, ווי די ביכער פון באָקאַטשיאָ, וועגען נאָנעס און מאָנאַכען.

נאָר די ווייבער מאַכען זיך נישט דערפון, וואָס די אַפּיקורסים רעדען, פאַר קיין שום זאַך אין דער וועלט וועלען זיי נישט אויפהערען געהן צו זייערע צדיקים, כאַפּען אַ ברכה און אָפּצאָהלען אַ פּדיון.

— וואָס צו לייט איז צו לייט, — זאָגען די ווייבער, — און וואָס צו גאָט איז צו גאָט. מען דאַרף טאַקע נעהמען בעדער, טרינקען קוואַל־וואַסער און געהן צו דאָקטאָר, אָבער די אַלע זאַכען אָהן דעם צדיק האָט קיין פּעולה נישט, פּונקט ווי עס האָט נישט קיין פּעולה בלויז דער צדיק אָהן די אַלע זאַכען. מען דאַרף אַלץ טון...

און עס איז פאַרהאַן טאַקע אָפטמאָל אַ שטיקעל אָפּמאַך צווישען די דאָקטוירים מיט די צדיקים. יעדער צדיק האָט זיך זיין דאָקטאָר, צו וועלכען ער שיקט זיינע חסי'ד'עסטעס און דערפאַר ועהען שוין די דאָקטוירים, אַז אויך די צדיקים זאָלען נישט האָבען קיין עולה.

עס איז אַ סעזאָן־זאַך, די וואַרים־בעדער, בלויז עטליכע חדשים אין יאָהר, מען דאַרף זעהן מאַכען געלד, פערדינען, אַז מען זאָל קענען זיצען דערנאָך אַ גאַנץ יאָהר און לעבען, און מען מוז אַרבייטען אין געשעפט.

— עס וועט קאָסטען „חי פּעמים חי,“ 18 מאָל 18, — זאָגט דער צדיק און פערגלאָצט מיט די אויגען.

ווייבער פאָהרען אַלע יאָהר, גיבען אַלע יאָהר געלד, און כאָטש עס העלפט נישט, פאָהרט מען איבעראַיאָהר ווידער און מען צאָהלט נאָכאַמאָל.

— עס האָט ראָך געהאָלפען? — פרעגען אַפּיקורסים.

— נו, און דער דאָקטאָר און די בעדער האָבען דען יאָ געהאָלפען? — פרעגען די ווייבער צוריק.

אַ געדערכטער ענטפער. **ג. קופּער.**

פּראָווינץ־מעשה'לעך.

„פיאָנטעק“ און „סאַבאָטאַ“. — הימעל און ערד, און אַ גדר אַרום בית־עלמין. — דער סאַבּאַטער הינט צווינגט צו מאַכען אַ גדר. — אויך פיאָנטקע דאַרף אַזאַ הינט...

אַ קימאַ־לן האָבען מיר, אַז וואו אדם־הראשון האָט געשטעלט אַ פיס, איז געבוירען געוואָרען אַ שטעטעל, דעריבער ווערט קלאָר פאַרוואָס צוויי שטעטלעך, וואָס ליגען אין שכנות אויף גאָט'ס וועלטעל, איינ'ס נעבען אַנדערען, האָבען אַזעלכענע נעמען, ווי „פיאָנטעק“ און „סאַבּאַטע“, ווייל קיין פיאָנטעק איז אדם־הראשון אַריינגעקומען אום פרייטאָג מיט דער רעה דאָרט צו האַלטען שבת, נאָר אַזוי, ווי ער האָט זיך אַרומגעזעהן, אַז פיאָנטקע איז אַנ'אָרים קהל, און דער בעסטער סמן דערצו — אַז פיאָנטקע פערמאָגט נישט קיין אייגענעם גדר אַרום'ן בית־החיים, האָט ער מורא געקריגען, אַז עס וועט איהם קיינער נישט פערבעטען אויף שבת, האָט ער זיך מיישב געווען און אַריבערגעגאַנגען קיין סאַבּאַטע...

פון דער מעשה טאָר מען אָבער נישט דרינגען, אַז סאַבּאַטע האָט שוין זרעם אדם הראשון יאָ געפאָלען, ווייל סך־הכל, האָט סאַבּאַטע, ביז גאָרנישט לאַנג אויך נישט געהאַט קיין גדר, אַרום בית־הקברות, און פערבליבען איז אדם־הראשון דאָרט ווייל, וואו דען האָט ער זיך געוואָלט אַהינטון, אַז ווייטער צו געהן, האָט ער שוין קיין כח נישט געהאַט, און, ביז וואָס, ביז ווען איז דער שבת צוגעפאַלען, און ער האָט שוין נישט געטאָרט ווייטער געהן...

דאָס, וואָס סאַבּאַטע איז אויפגעריכט געוואָרען צו אַ נייעם גדר אַרום'ן בית־הקברות, האָט זי נאָר צו פערדאַנקען דעם שטאָטישע... הונד... וועלכער האָט זיך גענומען צו די טויטע, געליטערטע סאַבּאַטער יודען...

קיין גדר, אַרום'ן בית־עלמין, ווי שוין דערמאָנט, איז נישט געווען. האָט ער געהאַט אַ פרייען צוטריט און אַלע טאָג איז זיך דער כלב געקומען אין מאַרק אַריין, פאַר די יודישע קראָמען, ווי וועלענדיג זיך רייצען, אַמאָל מיט אַ האַנט, אַ מאָל מיט אַ פיס, און אַמאָל, אַז די טרחה איז איהם נישט צו גרויס געווען, האָט ער געבראַכט צו טאַשטשען אַ קליין טויט מענשעל, ביז די סאַבּאַטער יודען איז די מעשה געקראָכען אין דער נאָז אַריין, און האָבען אָנגעהויבען שרייען בפה אחת: אַ „גדר“!...

נאָר אין סאַבּאַטע איז גוט צו שרייען, אַז סך־הכל, קען מען דאָ די גאַנצע שטעטעל אויסשאָקלען פאַר הונדערט גילדען, טאָ פונוואַנען האָבען זיי געוואָלט נעהמען אויף אַ גדר?...

האָט מען אין סאַבּאַטע, קודם־כל, גזור־תענית געווען, געזאָגט תהלים, געבעטען מחילה ביי די טויטע, אָפּגעגעבען זיי די צוגריזשעטע הענד און פיס און מען האָט געהאַלטען אין איין שרייען, אָפּגעהאַלטען אסיפות וועגען אַ גדר, אָבער קיין גדר איז נישט געווען, ביז איינמאָל, אין אַ שעהנעם פריה־מאָרגען, האָט דער הונד געבראַכט צושלעפּען, אין מאַרק אַריין, אַ ווייסע באָרד...

אין שטעטעל איז געוואָרען אַ יללה, אַ בהלה, אַ יאָמער, אַ געוויין איינער האָט געשריגען:

— ס'איז מיין פעטערס באָרד!... אַ צווייטער:

— ס'איז מיין ברודערס!

— ס'איז מיין ווידעס! און סאַבּאַטע, האָט פערוועצט ראָק און הויזען אז געמאַכט זיך אַ גדר, און דער הונד, איז, ווי אַ שטיין אין וואַסער אַריין...

אַזוי ווי דער שכנות'דיגער „פיאָנטעק“ האָט געהערט, אַז „סאַבּאַטע“ איז אויפגעריכט געוואָרען און האָט שוין אַנ'אייגענעם גדר, איז געוואָרען אַ „ויצעקו“; ערשטענס די חוצפה, כון „אַ שבת“ מקיים צו זיין יך פאַר „פריינטאַג“, און יהשנית, אַז די שטעטעלדיגע נגידית'טע, איז אין חודש אלול געגאַנגען אויף קבר־אבות, איז איהר דער מוטער'ס קבר אַוועקגעוואַן, ווייל אויפ'ן אָרט ווי דער קבר איז געווען, האָט דער מילנער זיך אויפגעשטעלט אַ הייזעל... און די נגידית'טע האַלט אין איין סטראַשען, אַז אויב וועט מען איהר נישט אָפּגעבען די מוטער, וועט זי קיין איין גראָשען דער שטאָט נישט געבען, ערב־יום־כפור ווידער, אַז דער שטעטלדיגער עולם איז אַרויסגעקומען אויפ'ן גוטען אָרט, האָבען זיי נישט געוואוסט, צי זיי זענען אויפ'ן „ריינעם פעלד“, צי אויף אַ פערדס־מאַרק, ווייל וויפיל בהמות דאָס שטעטעל און די אַרומיגע דערפער פערמאָגען, האָבען זיך אַלע געפּאַשעט אויפ'ן שטעטלדיגען בית־הקברות און עס איז געוואָרען אַ גוואַלד: „גדר“!

לאָמיר האָפען, אַז אויך פיאָנטעק וועט אויפגעריכט ווערען צו אַנ'אייגענעם גדר.

אונזער קאָרעספּאָנדענט אָבער, ווייזט אויס, איז אַ שטיקעל פּעסימיסט ווייל ער שרייבט אונז, אַז אויב, וועט אין פיאָנטעק זיך נישט בעווייזען דער סאַבּאַטער הונד, וועט אין פיאָנטעק קיין גדר נישט זיין.

קאָנסטאַנטין.

Dr. med. B. ROBINZON

אינער, כע און קינדער־קראַנקהייט ן.

וואוינט יעצט

פּיעטריקאָווער 10, טעלעפאָן 31 86.

נעהמט אָן פון 8—$9\frac{1}{2}$ פריה און פון $3\frac{1}{2}$—$4\frac{1}{2}$ נאָכמ.

אַלע

האָבען זיך שוין איבערצייגט, אַז די

בּיליגסטע און רעעלסטע

פּערפומעריע

— איז נאָר ביי —

י. דרוקער

11 זאַוואַדזקאַ 11

טעלעפאָן 92=75.

בעמערקונג: יעדער קויפער בעקומט גראַטיס אַ פלעשעל פּערפום

פון דער וועלט-בעריהמטער פירמע „Fascinatto“ Berlin

יורידישע עצות.

אין דער דאָזיגער אָפּטיילונג גיט די רעדאַקציע פון „נייעם פאָלקסבלאַט“ ענטוואָרטען אויף יורידישע פראַגען, וואָס ווערען צוגעשיקט שריפטליך פון אונזערע לעזער.

קופּאָן.

יורידישע אָפּטיילונג

פון „נייעם פאָלקסבלאַט“.

[illegible]

גילטיג דעם 2-טען אָקטאָבער 1928

8159 דוד וויינטרויב.

8160. אַ לעזער פון כאָינע.

8161. ל. פ.

8162. י. בראָון

וועגען אייערע ענינים דאַרפט איהר זיך שטענדיגען פערזענליך מיט אונזער יוריסט, טעגליך פון 3—4 מיטבערענגענדיג די צייטונג.

8163. מ. וו. פון באַלוט.

מעג דאָס הויז נישט האָבען קיין איינגעטראָגענע היפּאָטעק; קוים איז אַ טייל פון הויז ווען ס'איז אָפּגעשריבען געוואָרען, מוז זיך אומבעדינגט אַנ'אָפּשריפט פון רעיענטאַלען אַקט געפינען אין דער היפּאָטעק.

———:0:———

8164. X 45.

די חתונה-אַקטען זענען גילטיג. זיי מוזען אָבער ווערען בעשטעטיגט דורכ'ן דאָרטיגען קאָנסול.

———:0:———

8165. אַ שטענדיגער לעזער פון דרעוונאָווסקא

אויב מען דאַרף צורעכט מאַכען די פּאָדלאָגע מוז עס טון דער לאָקאַטאָר אויף זיין אייגענעם חשבון. קוים דאַרף מען אָבער מאַכען אַ נייע פּאָדלאָגע איז שוין דער הויזווירט מחויב דאָס צו טון. דער זעלבער כלל גילט אויך בנוגע דער קוך.

8166. ל. קרופּטשיק.

אַזוי ווי די קינדיגונג איז פאָרגעקומען נישט צוליב אייער שולד, קאָן מען אייך פון דער דירה נישט עקסמיטירען. דער אומשטאַנד, וואָס די פערנומענע דורך אייך דירה איז ספּעציעל בעשטימט פאַר אַ זשאַנדצע ענדערט נישט די לאַגע. אין ערגסטען פאַל קאָן דער הויזווירט מאָהנען פון אייך דירה־געלט פונקט ווי ביי אַנ'אַנדערן לאָקאַטאָר.

8167. י. פּיידמאַן

לויט'ן אַרטיקעל 47 פון דער פעראָרדנונג פון מלוכה-פרעזידענט פון 16 מערץ 1928 ווערט אַ חוב פאַר אַרבייטסלוין פּריווילעגירט לגבי אַנדערע חובות.

8168. אַ טרייער לעזער פון כאָינא.

די עצם שטראָף ווערט נאָר געשאָנקען אָבער נישט די געריכטס קאָסטען.

8169. P. L.

ס'איז אַ פראַגע, צי דער בוכהאַלטער ווערט גערופען בלויז אויף מיליטערישע איבונגען אָדער ער ווערט אַריינגעצויגען אין אַקטיווען דינסט. אין צווייטען פאַל ווערט דער אַרבייטס-אָבמאַך אויטאָמאַטיש אויפגעלעזען. אין ערשטען פאַל דאַגעגען קאָן מען אייך נישט בלויז נישט דעם פּאָסטען קינדיגען, נאָר דער אונטערנעהמער מוז אייך נאָך אויסצאָהלען דעם אַרבייטסלוין פאַר דער גאַנצער צייט אין משך פון וועלכער איהר געפינט זיך אויף די איבונגען.

———:0:———

8170. אַ שטענד. לעזער פון נאַרוטאָוויטשא 19

אַלס איינס, צי דער איבערגעבליבענע משפחה האָט דאָס רעכט אויף עמעריטאַלע רענטע אָדער נישט, אויב דער פערשטאָרבענער איז געווען בעשעפטיגט איבער 10 יאָהר, קומט איהר אומבעדינגט פון אונטערנעהמער אַנ'איינמאָליגע אונטערשטיצונג אין דער הויך פון 2 וואָכענדיגען אַרבייטסלוין. פון דער דאָזיגער הנחה האָבען דאָס רעכט צו גענימען, נאָר די משפחה - מיטגלידער, וועלכע זענען געווען אָנגעוויזען אויפ'ן פערשטאָרבענעם פערדינסטען און זענען דורך איהם פּאַקטיש אויסגעהאַלטען געוואָרען.

Dr. med. St. Heinrich

POMORSKA 10, TEL. 47-67

ספּעצ. פון אינערליכע און קינדער-קראַנקהייטען בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-לאָמפּען-שטראַהלען

צוריקגעקעהרט

נעהמט אָן פון 1—3 נאָכמ. און פון 5—7 אָווענד.

דאס יודישע לעבען אין רוסלאנד.

(ענדע פון דער 3-טער זייט).

אימיצער וואגט צו זאגען, אז דאס איז נישט קיין קלוגער איינפאל?

„אז צווישען די, וואס האבען נישט קיין וואהל-רעכט זענען איצטער פערהאן ארבייטענדע, זענען פערהאן אזעלכע וואס לעבען אויפ'ן אויפ-האלט פון אמעריקאנער אדער היגע קרובים, זע-נען פערהאן אזעלכע וואס ווערען געשטיצט פון הילפס-ארגאניזאציעס אדער וואס קלייבען נדבות, אז עס זענען דא אזעלכע וואס האבען געווארפען דעם האנדעל און לעבען אין גרויס דחקות, ווארטענדיג אויף דער מינוט, אז זיי זאלען אריבער-געהן צו פראדוקטיווער ארבייט — דאס אלץ ארט נישט דעם קלוגען פינאינספעקטאר. ער האט נישט צו טון מיט קיין לעבעדיגע מענשען, נאר מיט סטאטיסטישע טאבעלעס.

„דאס נעמליכע טוט דער טשערניכאווער פינ-אינספעקטאר אויך בנוגע די יודישע פויערים פון דעם שכנות'דיגען לאנדווירטשאפטליכען קאלעקטיוו סאדיבע. די יודישע פויערים פון סאדיבע, פונקט אזוי ווי די אוקראאינישע פויערים פון די ארומי-גע דערפער, פיהרען אפט ארויס אויפ'ן מארק אייער, פוטער, קארטאפעל, און אנדערע לאנד-ווירטשאפטליכע פראדוקטען. זיי האבען אויף דעם פולע רעכט לויט די סאוויעטישע געזעצען. עס איז אבער גענוג, אז דער פינאינספעקטאר זאל אין איינעם פון די פערקויפער דערקענען א יודען — איז ער איהם גלייך מזכה מיט א פאטענט:

„— דו ביזט א יוד און פערקויפסט פוטער אדער קארטאפעל — איז א סימן, אז דו ביזט א הענדלער!" — טענהט ער אריין צו דעם יודישען ישוב'ניק".

אבער די כארקאווער יודיש קאמוניסטישע צייטונג „דער שטערן" טענהט ... צו דער עפענטליכקייט, און במילא אויך דער געפאר פאלגענדעס:

פאר אזעלכע פערקריפלונג, וואס גרעניצען זיך מיט די ווילדסטע אויסנאמס-געזעצען פאר יודען און מיט אנטיסעמיטיזם דארף אזא מין פינאינספעקטאר בעקומען איי'ן קאפ, אזוי אז ער זאל פערזאגען א צעהנטי"

נישט אומזיסט געהט א ווערטעל, אז דער „פינאינספעקטאר" האט ב... בייי דער יו-דישער קאלאניזאציע אין סאוויעט-רוסלאנד נישט ווייניגער, ווי דער „דזשאינט" און „געזערד", ווייל ווען נישט דער שרעקליכער פינאינספעקטאר וואל-טען די יודען נישט געפען אזוי גיך צו די סטע-פעס פון אוקראינא און ... וויסטענישען פון בירא-בידזשאן...

און אט איז ערשט דער „העלד", ... לאזט נישט צורוה ... די יודישע פויערים, וואס זענען געוועזן זיכער ... זיי האבען זיך ארויסגע-ראטעוועט פון זיין ... מערדערישע הענד.

א קאמוניסט ... בעגראבען ווערען היינטערן פלויט.

באריסאווער חברה קדישא האלט נאך שטארק פון ... אלטען מנהג, אז אנ'אפיקורוס, ווער רעדט נאך א קאמוניסט, טאר נישט מקובר ווערען ... גלייך אין בית-עלמין, וואו עס ליגען אלע פיינע לייט, ... מען דארף איהם בעגראבען הינ-טער'ן פלויט וואס עס הייסט „קבורת חמור."

אזוי, ... דערצעהלט דער מאסקווער „עמעס":

„א באריסעוו — שרייבט די צייטונג — איז געשטארבען דער סעקרעטער פונ'ם פארטיי-קאמיטעט („יאטשייקע" בלע"ז) דער ה' באריס פריד. די פארטיי חברים האבען געבראכט דעם טויטען קערפער אין לענין-ווינקעל, אריינגעלעגט איהם אין א שווארצען ארון, בעדעקט מיט רויטען, ווי עס פאסט זיך פאר א רעוואלוציאנער. נאר ווען עס איז געקומען צו דער קבורה, האט זיך ארויסגע-וויזען, אז אויפ'ן בית עלמין איז חברא קדישא דער בעל-דעה. ערשטענס, זאגען זיי, קאנען מיר נישט מקבר זיין א קאמוניסט אויף א בית-עלמין, וואו עס ליגען רבנים; צווייטענס, ווילען מיר איהם נישט מקבר זיין, ווייל ער איז נישט אנגע-טון אין תכריכים, און, דריטענס, ווייל ער ליגט אין א קאסטען.

זענען די קאמוניסטען קנאפ גתפעל געווארען געווארען און איהם פארט געבראכט אויפ'ן בית-עולם, איז אבער חברה-קדישא אויך נישט אבי ווער, וואס לאזט זיך שפייען אין דער קאשע און האט געגעבען אנ'ארט פאר דעם פערשטארבענעם חבר, באריס פריד, דוקא אן א זייט, ביים פארקאן —„קבורת חמור". אין שטאט געהען ארום קלאנגען אז די כלי קודש ווילען איהם נאך אויסגראבען צוריק און איהם אפטון זיין רעכט כדת משה וישראל, ד. ה. איהם מטהר זיין און אנטון אויף איהם תכריכים.

„און מען קאן געוויס גלויבען אין די קלאנ-גען—פערענ...יגט דער קארעספאנדענט — ווייל אויב אונזער חברה קדישה קאן מאכען אין דעם טהרה-שטיבעל... א הייועל, קאן זי דאס אודאי טון.

גאנץ שטאט ווייס, אז ביים שומר פון בית-עולם קאן מען געפינען א חיבש ביסעל פראסטיטוטקעס..."

ווער עס גלויבט איהם נישט אויפ'ן ווארט,— דעם קארעספאנדענט — בעווייזט ער עס אויפ'ן בילד...

נאך א בית-עולם מעשה.

עטוואס ענליכעס האט פאסירט אינ'ם שטעד-טעל שומיאטש (סמאלענסקער גובערניע), אבער דא האט זיך שוין געהאנדעלט נישט וועגען איינעם אנ'אפיקורס א קאמוניסט, נאר, כ'ויזענט מאל להבדיל, וועגען א משוגענעם הונט...

און די מעשה נורא איז פאלגענדיגע:

„דאט בעסטע און שעהנסטע ארט אין שו-מיאטש,—דערצעהלט דער קארעספאנדענט פון „עמעס"—פערנעמט דער אלטער בית עולם. ניינציג יאהר ווי מען בעגראבט שוין דא נישט קיין מתים. דער פלאץ איז בעדעקט מיט גראז. נעבען דעם פערוואקסענעם בית-עולם שטעהט אנ'אלטער בית מדרש, וואס וואקסט שוין אויך אריין אינם גראז.

האט מען זיך בעקלערט אריבערפיהרען אויף דעם דאזיגען ארט די יודישע ארבייטער-שול, וואס געפינט זיך ווייט פונם שטעטעל'דיגען צענטר. הא-בען זיך דערוואוסט דערפון די כלי קודש איז גע-ווארען א ויצעקו אז דער אויספיהרונגס קאמיטעט וויל איבערקערען די נשמות פון די צדיקים.

דערווייל האט פאסירט אזא מעשה. עמיצער האט זיך געאגט נאך א משוגענעם הונט. דער הונט איז געכאפען פונקט אויפ'ן אלטען בית-עולם. האט מען איהם דארטען געה'רג'ט. האבען די כלי-קודש ארויסגעלאזט א קלאנג, אז דער הונט איז גאר קיין הונט נישט געוועזן, נאר א גלגול פון א יודישער נשמה. דעריבער לייגען זיי פאר פאסטען פאר דער דאזיגער הינטישער נשמה און איהם ברענגען צו קבורת ישראל...

„די בעפעלקערונג — זאגט דער קארעספאנ-דענט—ווארט שוין אליין טרעפען, וואו עס ליגט דער הונט בעגראבען..."

ד. טשארני.

מעבעל

לויט די אלער-נייעסטע א ויסלענדישע מוסטערן

עמפפעהלט צו צוגענגליכע פרייזען און צו גינסטיגע בעדינגונגען די מעבעל-פאבריק

L. Salomonowicz Wschodnia 66 — Tel. 34-25. —

Dr. H. WOŁKOWYSKI

צוריקגעקעהרט

— און איבערגעצויגען אויף —

צעגעלניאנא 25, טעל. 26-87

ספעציעל ארצט פאר הויט און וועגערישע קראנקהייטען, מענער-שוועכע, אלע ארט אנא-ליזען, בעהאנדלונג מיט קווארץ-שטראהלען.

נעמט אן פון 8—10 פריה, 12—2 נ.מ. און פון 4—8 אוו.

Dr med. I. WAJNBERG

CEGIELNIANA 47, tel. 26-02

אינערליכע קראנקהייטען. ספעציעל פאר לונגען-און הארץ-קראנקהייטען, בעשטראהלונגען און קינסטליכע בערג זון. אין דערהיים פון 3—5 נאכמיטאג.

צוריקגעקעהרט.

Dr. med. H. Lubicz

צעגעלניאנא 43, טעל. 32-41

ספעציאליסט פאר הויט, וועגערישע און מענער-שוועכע קראנקהייטען. מיט הייוונגס-קווארץ לאמפען (האר-אויספאל)

צוריקגעקעהרט

נעמט אן פון 8—10 און פון 5—8 אוונד.

יודישער קאמער-טעאטער

לייטונג: מ. בראדערזאן.

„ארט"

זאכאדניא 43

היינט, דינסטאג, 2 פארשטעלונגען:

אנהויב 7.45 (פאפולערע פרייזן) און 10 א זייגער אוונד

„משיח געהט!"...

1. פראלאג	5. שא, שטיל	8. ...	די קאסע איז אפען פון 6 א זייגער.
2. משיח געהט!...	6. שמידען	9. רייליין מייטעל	הנחה בילעטען זענען נישט גילטיג. — — —
3. קהלת	7. שאכנע-יאכנע	10. מ'הוליעט	
4. קארטן (באלאדע)			

דאנערשטאג, דעם 4 טען אקטאבער, 4 נאכמ. פרייזען פון 75 גר. ביז 3 זל. 1-טע קינדער-פארשטעלונג

א.נ. „מיר ווילען אין ארט"

1. כעלם	3. לופט-פליהער	5. קאטן	7. פאלקס-לידער	9. קאזאקען
2. טאנץ	4. שמידע	6. הונגער	8. ביטערע צייטען	

בילעטען שוין צו בעקומען אין קאסע פון טעאטער.

פערקויפט צום טייוועל.

(43

(ראמאן).

ביידע האבען זיך א לאז געטון צ מינעס שלאפצימער.

טאליע איז אריינגעלאפען פריהער ון אנ-געצונדען דאס ליכט אין קארידאר.

אין שלאפצימער איז געוועזן פינסטער.

פונ'ם צושמעטערטען שויב האט זיך אי שטוב אריינגעריסען א שטראם פון פריען קאלטע לופט, און די שווערע פארהאנגען האבען זיך בע וועגט פונ'ם ווינד.

טאליע איז צוגעלאפען צו דער בעט.

מינע איז געזעסען אין נאכט-העמד, צוגע שפארט צו דער וואנד.

מיט די הענד האט זי געהאלטען פערדעקט דאס פנים, און היסטעריש געוויינט.

— זי איז פערוואונדעט? —האט קליין א פרעג געטון, צוגעהענדיג צום פענסטער.

— ניין, דאכט זיך, — האט טאליע געענטפערט — מינע, טייערע מינע, דו ביזט נישט פערוואונדעט?

— ניין, ניין! — האט ארויסגעקרעכצט ... אומגליקליכע מיידעל — א, ווי שרעקליך! ס'איז ... שרעקליך פנים!

קליין האט זיך תיכף אנגעשטויסען, וואס ס'איז דא פארגעקומען.

ער האט געעפענט דאס פענסטער, און זיך אריבערגעבויגען אין דרויסען.

דאס פענסטער האט געפיהרט צום הויף ארויס.

ער האט דערהערט אנפאהרען אנ'אויטא.

— פערשפעטיגט! — האט ארויסגעברומט דער אינספעקטאר.

דאס פענסטער איז געוועזן גאנץ הויך, און אראפשפרינגען אין הויף ארויס איז געוועזן אונ-מעגליך.

הייסט עס, אז עס וואלט געוועזן אנ'אומזיסטע טרחא געהן איצט נאכיאגען דעם אויטא.

קליין האט זיך צוריקגעקעהרט אין שלאף צימער, און אויסגעפונען דעם עלעקטרישען שאלטער.

טאליען איז ענדליך געלונגען א ביסעל צו בער היגען מינען.

דאס מיידעל האט זיך צוריק אוועקגעלייגט, צוגעדעקט זיך מיט דער קאלדרע, און טאליע האט זי צארט צוגעטוליעט צו זיך.

— וואס איז דא געשעהן? —האט קליין ווייך א פרעג געטון — איהר קאנט מיר זאגען, פריילין ווייס. איך האב בעוויזען צו זעהן נאך, ווי פון געגענהויז איז אפגעפאהרען אנ'אויטא. עמיצער איז דא ... פערויפגעקראכען אויפ'ן דאך פון דער שאפע אין הויף און צובראכען די שויב.

— איך האב געזעהן א פנים! האט מינע ... ס'אויסטערענדיג ארויסגעשעפטשעט — א מורא'דיג טייוולאניש פערקרימט פנים! דאס פנים האט זיך איינגעגנבעט פון אינעווייניג געלויכטען מיט א רויטען פייער; אט דארט האט זיך דאס פנים בעוויזען!

זי האט מיט דער בלאסער האנד אנגעוויזען אויף דער ציקלאפטער שויב און פארטגעזעצט:

— דערשינען איז דאס פנים אין דער לופ-טען, פונקט ווי ס'וואלט קיין קערפער נישט געהאט. עס האט זיך דא בעוועגט און איז פערשוואונדען.

— זעלבסטפערשטענדליך. האט דאס פנים נישט געהאט קיין קערפער! דאס איז ליב קינד, פראסט פשוט געוועזן א מאסקע, אויפגעהויבען אויף א שטעקען. אזעלכע מאסקעס וועט איהר געפינען וויפיל איהר וועט נאר ווילען אין יעדען שפיל-צייג געשעפט.

מינע האט א שאקעל געטון מיט'ן קאפ, און פערביסען די ציטערדיגע ליפען.

מיט'ן גאנצען קערפער האט זי זיך געטוליעט צו טאליען, מורא האבענדיג זי אפצולאזען.

קליין האט א קוק געטון אויפ'ן זייגער:

מ'האט געדארפט תיכף אוועקפאהרען, אנישט וואלט מען נישט געקאנט בעווייזען אויפ'ן לעצטען צוג, וואס איז געגאנגען קיין קאליש.

איך וועל אייך דא צושיקען א מענש פו... אויספארשונגס-אמט. מיר פערדריסט, וואס איך האב עס פריהער נישט געטון, נאר מיר האט זיך גערוכט, אז אהן איהם וועט איהר זיך בעסער פירלען. צום גליק איז אבער קיין שום בייז נישט געשעהן. די נייע מאכינאציע איז אבער געמאכט געווארען מיט א ספעציעלען צוועק צו אנווארפען אויף אייך א שרעק, פריילין ווייס. איהר דארף זיך אבער דער-מיט נישט איבערנעהמען. איהר דארפט צו וויסען, אז די גאנצע צאצקע איז נישט מעהר, ווי א רויטע מאסקע מיט א קליין עלעקטריש לעמפעל פון הינ-טען, אזעלכע מאסקעס קאנט איהר זעהן אויף יעדער מאסקאראד. ס'איז אזוי פשוט, וואס פשוט'ער קאן מען גארנישט אויסטראכטען. אבער אזוי פאסירט עס שטענדיג אונז שרעקען אפט גאנץ געוועהנליכע באנאלע זאכען. נעהמט זיך, אלזא, אין די הענד, זייט נישט קיין נארעלע און בערוהיגט זיך.

זיין רוהיגע לאשטשענדיגע שטימע האט גע מאכט אנ'איינדרוק אויף דער איבערגעשראקענער מיידעל.

זי האט אויף איהם אזוי מין געקוקט, ווי ס'קוקט א קינד, ווען מ'קלערט עס אויף, אז א שפיצינע נארעל קען איהם נישט שטעכען...

— ס'קאן זיין... אפשר! — האט זי ארויסגע-מורמעלט, — דאס איז דאך אבער געוועזן שרעקליך!

— זעלבסטפערשטענדליך, קינד מיינס, איז עס געוועזן שרעקליך, און איך מיין, אז פון אונער-ווארטקייט וואלט איך זיך אויף אייער ארט אויך איבערגעשראקען. איך חזר אייך אבער איבער נאך אמאל, אז דער ציל פון די פערברעכער איז צו אנווארפען אויף אייך אנ'אימה. האלט זיך פעסט, און גיט זיך נישט אונטער. איך וועל באלד אראפ-לאזען די זשאלוזי'ס, און אנטעלעפאנירען אין אויס-פארשונגס-אמט.

מיט א שנעלען בליק האט ער זיך ארומגעקוקט אין צימער:

אפשר האט מען עפיס אריינגעווארפען דורכ'ן צובראכענעם פענסטער.

אוי ... ערד איז אבער גארנישט געלעגען.

(פארטזעצונג קומט).

זאַל פאָלקס-הויז
5 זאוואַדזקאַ 5

== היינט, דינסטאָג ==

דעם 2-טען אָקטאָבער ווערט געשפּילט די בעריהמטע פישער-דראַמע אין 4 אַקטען פון ל. קאָברין

דער דאָרפס-יונג

עס נעהמען אָנטייל דאַמען: ראַשלבאַך, ביאַלקעוויטש, שטיגליק, ריבאָווסקאַ א. אַנד., מענער: שווידער, קיטנער, פריינליך. רובין, ברענזעל, ליבערמאַן, זשלאַנז, ראַגאָזשינסקי, בראַנדעס און אַנד. רעזשי: ל. שווידער. :—: בילעטען צו בעקומען ביי דער קאַסע פון פאָלקס הויז. בעמערקונג: אַלע פּלעצער זענען נור צו 1 זל. ווער ס'קומט פריהער בעקומט אַ בעסערן פּלאַץ.

וויכטיג פאַר מחותנים!
זאַל קאַלאָסעאום, זאַכאָדניאַ 53

איז צו פערדינגען אויף חתונות מיט די בעסטע געפעסען, פלאַטען מיט-צוגריטונג, מיט אַלערליי בעקוועמליכקייטען אויף גינסטיגע בעדינגונגען. אינפאָרמאַציעס פון 12—2 נאָכם. און פון 7 10 אָוו.
פריוואַטע אינפאָרמאַציעס ערטיילט:
מ. קוגעק, זשעראָמסקאַ 9 און י. דעמבינסקי, קילינסקי 15.

אכטונג, לאָדז און אומגעגענד!

דעם גרעסטען אויסוואַהל פון יודישע ליטעראַטור בעקומט איהר נאָר אין דער בוכהאַנדלונג פון

נ. בערלינסקי אַלט-שטאָט 12
(לינקע אָפ. 2 שטאָק)

בעמערקונג: אויף לאַגער ביכער פון: קלעצקין, „ביכער”, „קולטור-ליגע”, בזשאָזאַ, „די וועלט”, גיטלין, „נייע קולטור”, ווי אויך אַמעריקאַנער און בערלינער. ספּעציעלער אויסוואַהל פון יודישע פּיעסען. גוטע בעדינגונגען. גוטע בעדינגונגען.

אַכטונג ה"ה פריזיערס!!!

לכבוד יום-טוב
עמפפעהל איך אַ גרויסען אויסוואַהל פון:

קעלנישע בלומען-וואַסער	3.20 אַ קילאָ
וועזשעטאַל	1.40 „
ברילאַנטין	3.40 „

פראַנצויזישער לאַקיר 45 גר. אַ דעקאַ.

איך בעזיץ אַ רייכען אויסוואַהל פון ראַזיר-מעסערס, פלאַטין- און שטאַהל-זאַכען צו פאַבריקס-פרייזען. מיט אַכטונג

י. דרוקער, זאוואַדזקאַ 11.
טעלעפאָן 92-75.

בעמ.: פאַר ענגראָסיסטען — גצהעריגער ראַבאַט און גינסטיגע בעדינגונגען.

עלטערען!

פאַר 3 זלאָטעס אַ וואָך וועט געלערנט מיט קינ... דער וואָס לערנען אין פאָלקס-שולען: חומש, רש"י נ"ך מ... נביאות, גמרא יהדות היסטאָריע, רעדען און שרייבען העברע-איש און יודישע בריות זעלבסט צוזאַמענשטעלען דורכ'ן געהאַוסטען אָרטאָדאָקסישען העברעאישען לעהרער י. ד. ראַ-זענפעלד, פּלאַץ וואָלטשאַנסקי 6 קווער אָפ. רעכטס 2 שט.

ס'יוערן אויך אָנגענומען אָנפענגער פון 5 יאָהר און ווי ס'ווערט אין פערלויף פון 5 חדשים אויסגעלערנט גרינדליך עברי.

א שטרענג רעליגיעזע ערציהונג! ערפאָלג גאַראַנטירט!

אל תתהלל ביום מחר!!
כי לא תדע מה ילד יום.

לייג נישט אָפּ אויף מאָרגען
נאָר, אַז דו דאַרפסט ערלעדיגען מאַנדאַווע זאַכען זאָלסטו גלייך קומען צו לויפען אין ביוראָ

פעטריקאָווער 17 דורכגאַנג זאַכאַדניאַ 52

וואו ס'ווערט ערלעדיגט און געוויסענהאַפט געשריבען לויט'ן אויסטאַוו אַלערליי ביטעס, קלאַוזולעס, זאַבעזפּיעטשעניעס אויף אַלע שטעט אין פוילען, אַפּעלאַציעס ציווילנע און האַרנע אפאַ-זיציעס, אַדוואָלאַניעס, רעקורסען וועגען דירה אין אורזשאָנד-ראָזיעמטשי, וועגען פּעסער אין קאָמיסאַריאַט-רזשאָנדו און אַלע פאָליציי-בעצירקען, אַקטען אינטערציזיעס, אַקטע דאַראָ-וויזנעס, קאַרנע ספּראַוועס, ווי אויך אי-בערזעצונגען אין אַלע שפּראַכען. ספּעציאַליסט פון שותפות-אַקטען. מיט אַכטונג

י. מאַנעלאַ רעכט-קאָנסולענט.

טליתים-פאַבריק

אויסאַרבייטונג פון וואָלענע, האַלב-וואָלענע, זיידענע טליתים כמו טערקישע, ווי אויך טליתים-קטנים, הורט און דעטייל מיט אויספערטיגונג, אויך גאַרטלען, שפּאַניעס און ציצית, צו בעקומען ביליגער ווי איבעראַל

ביי א. ח. ציטרינאַווסקי, קאַמיענאַ 1.
אין 2. טויער, פּאַרטער. קומט און איבערצייגט אייך!

בעמ.: ס'ווערען אויך אָנגענומען אַלטע טליתים צום וואַשען.

בעקאַנטמאַכונג.

דערמיט מאַכען מיר בעקאַנט דער געעהרטער קונדשאַפט, אַז פון 1-טען אָקטאָבער ד. י. וועט די ביז איצטיגע פירמע

„Adolf Boksleitner i S-ka, Sp. z ogr. odp.

צוליב'ן אַרויסטרעטען פון ה' אַ באַ-סליט:ער פון שותפות ווייטער געפיהרט ווערען אין ביז איצטיגען לאָקאַל אויף

149 פּיעטריקאָווער 149

א. ד. פ.:

Towarzystwo Handlowe

„GUMA“

Sp. z ogr. odp.

בעמערקונג: ס'זענען אָנגעקומען פרישע טראַנספּאָרטען

באַטען און קאַלאָשען
פון אינלענדישע און אויסלענדישע פאַבריקען.

ראַדיאָ „OM“

ראַדיאָ-אַפּאַראַטען איין און מעהר לאַמפּיגע
ווי אויך פערשידענע טיילען צו אייגענער קאָנסטרוקציע פאַר ראַדיאָ-אַמאַטאָרען עמפפעהלט

Firma „OM“ Łódź, Cegielniana 42

בעמערקונג: נידריגע פרייזען! בעקוועהמע קויפס-בעדינגונגען!

פראָפ. פעראיין פון האַנדעלס- און ביוראָ-אַנגעשטעלטע
אַלעע קאָשטשושקי 21.

היינט, דינסטאָג, פּינקטליך 8 אָוונט קומט פאָר אין אייגענעם פעראיינס לאָקאַל

די אַלגעמיינע פערזאַמלונג
פון די אַנגעשטעלטע פון דער גאַלאַנטעריע-בראַנזשע.

אויף דער טאָג אָרדנונג: לויז-הוספה.
די אָנוועזענהייט פון אַלע מיטגלידער איז אונבעדינגט נויטיג.
די פערוואַלטונג.
1294

גומי-אַבזעצע
„LUX“

זענען די בעסטע און די ביליגסטע, הורט צו פאַבריקס-פרייזען ביי

M. WAJNACHT, ŁÓDŹ
.33 NOWOMIEJSKA 33.

ב"ה

אויפפאָדערונג!

מיר מאַכען בעקאַנט אַלע רעליגיעזע יודען אין לאָדז! צוליב די מחללי שבת בפרהסיא, וועלכעס מיר האָבען שוין די פאָריגע וואָך געמאָלדען אין די צייטונגען, און אויך געקלעבט מודעות אין אַלע בתי תפלות, אַז מיר מאַכען אַ רעגיסטראַציע-ליסטע פון אַלע מחללי שבת בפרהסיא פון לאָדז: אויסצופיהרען די החלטה וואָס איז בעשלאָסען געוואָרען אויף די גרויסע אסיפה בוואַרשא פון די גאוני וצדיקי הדור שליט"א עפ"י הש"ע, בכדי צו רעכענען זיך מיט זיי עקאָנאָמיש, אויך וועט די יודישע גמינע רעכענען זיך מיט זיי נאָך זייער טויט, און אַזוי וואו עס קומט פאָר אין די קירצליכע צייט די אַלוועלטליכע קאָנפערענץ אין בערלין, וועגען שמירת שבת צו מאַכען אַ ענדע מיט די מחללי שבת בפרהסיא, מוזען מיר פאַרברייטען אונזער ליסטע צוצושטעלען זיי אויף דער קאָנפערענץ, איבער דעם בעטען מיר יעדען רעליגיעזען יוד וואָס ווייסט נאָר וואו עס געפינט זיך אַ מחלל שבת בפרהסיא, זאָל קומען מעלדען איהם אין די אגודה אַריין, ווי אויך אין די שומרי שבת אַלעקסאַנדריסקאַ 19 יעדען טאָג פון 7 ביז 9 אָוונד, וועלכעס צו דעם ציל דיזשורירט אַ סעקרעטאַר וואָס וועט אויפנעמען די רעגיסטראַציע.

1206

די פערוואַלטונג פון צענטראַל

שומרי שבת עם הראַבינאַט בראש.

MIEJSKI KINEMATOGRAF OSWIATOWY

Wodny Rynek (róg Rokicińskiej) tel. 18-26
Dojazd tramwajami 16 i 10.

Od wtorku, dnia 2-go do poniedziałku, dnia 8-go października 1928 r. włącznie

dla dorosłych: **dla dorosłych:**

„Syn Marnotrawny“

Następny program:

„DANTON i ROBESPIERRE“

dla młodzieży: **dla młodzieży:**

„Żyd wieczny tułacz“

według powieści **Eugeniusza Suego.**

W poczekalniach kina codz. do g.22 audycje radjofonicz

Do wynajęcia od zaraz

LOKAL na skład bławatów, konfekcji i galanterji w NAKŁO n/N, Rynek 33, z 4 pokoi z kuchnią, na mieszkanie.

Informacje udziela pan Wika w Nakło n/N, Rynek 33, oraz u Rokacza w Łodzi, Piotrkowska 26, telefon 69-17.
1297

שפּאָרט-געלד!
קויפט
שירמס, שטעקענס
גלייך ביי דער ווערקשטעל פון
ספּיגענבוים, נאַרוטאָוויטשאַ 19

ווייל איהר קענט דאָרט קויפען מיט 25% ביליגער ווי איבעראַל.

אַכטונג! עס ווערען אָנגענומען אַלערליי רעפּעראַטורען און דעקונג.

LEKARZ-DENDYSTA צאָהנאַרצט

Jakòb Karmazyn

2 פּאַלודניאָוואַ 2

צוריקגעקעהרט.

Dr. med.

L. Pikielny

אורעלאָג

NAWROT 8
tel. 19-90

צוריקגעקעהרט.

Dr. med.

BRAUN

וואוינט יעצט
1 טען ערפיען 6
(בענעדיקטאַ טעל. 40-26
ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט- און ווענערישע קראַנקהייטען און מענער-שוואַכע נעמט אָן פון 11— פריה און פון 5 ביז 8 אָוונד.

קוואַליפיצירטע
העררען-שניידער
קענען זיך מעלדען ביי
J.Cetter, Piotrk. 229
פריהער שענקעוויטשאַ 20

D. med.

J. HEJSZHINKIEL

15 Zawadzka 15,
telefon 11-87

קינדער-קראַנקהייטען

נעמט אָן פון 8—10 פאַרמ. און פון 5—3 נאָכמיטאָג.

אַ שטריקער-געזעלען
ווערט געזוכט צו וועסטען און מענער-יאַקעס
ביי יעדהאַבניק, לאַגעוויניצקאַ 10, פראָנט, אין לעדער-געוועלב. 287

Dr. AAM

GROSLIK

Al Kościuszki 27
tel. 578,

הויט און וועלעריע קראַנקהייטען, ראָנטגען אונטערזוכונג, נעמט אָן פון —7 אין אָוונד

צוריקגעקעהרט

עס ווערט געזוכט
אַ לעצט צימער
צו פיהרען אַן אינטעליגענט פּאָר. צו ערפאַהרען אין אַדמינ. פון דער צייטונג.

Za Wydawnictwo „Najer Folksb“, opdzial. o sapowiedz. ...

Cechowani i druk. „Najer Folksblat“ ...

אַבאָנעמענט-פרייז: אין לאָדז — 5 זל. אַ חודש מיט טרעגען אַ היים, אויף דער פּראָווינץ — 6 זל. אַ חודש; אין אויסלאַנד מיט 30 % טייערער.

אַנאָנסען-פרייז: פאַר'ן טעקסט—15 גר. פרייטאָג און ערב יו"ט—20 גר. ...
אין טעקסט—40 ... 60—
נאָכ'ן טעקסט—1. ... 15—
... 100 ... 50 פּראָצ. טייערער. ...